

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پېژندنه

|||||

د کتاب نوم : انساني سرکس

ليکوال : محمود نظري

کمپوز : خپله ليکوال

چاپ شمير : ۱۰۰۰

خپړندوی.....:

چاپ نيټه.....:

دا خنداوې او دا ژړاوې

ځينې کره کتونکي پر دې چې گوندې له جلا هیوادۍ سره زموږ ادبي زیږندویۍ ورو ورو له خپلې شا ته پرې ایښې ټولنې سره واټن پیدا کوي او پردۍ کېږي ځکه زیږندویانو یې اړوند چاپیریال او تشیال (فضا) له لاسه ورکړي او له بلې خوا یې څنگه چې د اړوندې نوي ټولنې هغه هم لا پوره نه دي را خپل کړي، نو د کوم نوي رنگ و خوند هیله ترې هم نه شي کېدای خو خبره داسې نه ده، هغو چې تر جلا هیوادۍ له مخه د لیکوالې ازموښتونه او بیا نوښتونه تر سره کړي، یا په بله وینا د هماغې خپلې ټولنې د ژوند و ژواک تر سیوري لاندې یې پنځونې کړې او د زړه او ذهن مراندې یې ورسره لهماغسې ټینګې او ترینګې پاتې دې، نو هر ورو یې نوې هستونې هم له خپل ټولینر چاپیریال او تشیاله اوبه ځینې او کوم هنري یا تخنیکي ادلون بدلون پکې هم سترګې غړوي د پردیوالي زیږنده نه، بلکې د پرمختیایي یون ځلندویي یې کوي، هغه هم په کوربه هیواد و کې څه نا څه د څو کلن هوسا او بسیا ژوند و ژواک او پرمختلي اکر بکر له برکته. که څه هم په سیده ډول یې لا له ادبي او فرهنگي پر مختگونو څخه پوره اغېزمن او برخمن شوي نه دي.

هو، هغه کورټ تنکي کهول چې یا به کمکي منگ کې له خپلو اړوندو سره را کېوال شوي او یا هم راوړوسته نړۍ ته راغلي او د مور او پلار یا بل خواخوږي په روزنه او هڅونه یې لیکوالۍ ته ملا تړلې، اړینه نه ده چې د خپل پلرني او مورني ټاټوبي ټولنيز او فرهنگي تشیال را خپل کړي شي او په دې ډول یې د هغو کره کتونکیو ورمند (قضاوت) رښتیا نه موندلای شي.

زموږ افغاني او بیا پښتني ټولنې له وروستیو دوه ښکلايي، جهادي اړ دور سره له څو پېښو درنو خوینو څخه دومره سخت بوږن خوړلي چې نور یې د تل لپاره خوب له سترگو تښتېدلي او د یوه بېساري خوځون او اوښتون څپانده باسین پر مخه اخیستې، تر دې چې نه یوازې پخواني لیکوال او فرهنگیان یې زیات هڅانده او بهانده کړي، بلکې ډیر کم زده کړي او یا د بېلا بېلو څانگو والا یې هم لیکوالۍ او ان شعرو شاعرۍ ته راهڅولې او د جلا وطنۍ په لومړۍ لسيزه کې یې ډیر څه پر خپل فرهنگ او ادب پېرزو کړي چې که څه هم له تخنیکي هنري پلوه ډیري په ټیټه کچه راځي، خو له ژب- اندیز پلوه یې د خپلې جنگ و جهل و جنایت خپلې ټولنې د دردونو او کړاوونو پوره انځور کړي او ورو ورو یې ژبه ښکلایزه جوله هم یوه بشپړتیا یې بهیر ته راګډېږي.

محمود نظري له هماغو لومړیو لیکوالو او بیا ځوان طنز کښونکیو څخه دي چې لږ تر لږه یې د دغه په زړه پوري ادبي ځېل دوه ټولګه له جلا هېوادۍ له مخه په خپل ټاټوبي کې راهستولې او دا دی د دریمي دې ډیرۍ برخه یې په جلا وطنې کې مینه والو ته وړاندې کېږي، که ارواښاد منان ملګري او کاتب پاڅون چې په تیره لسيزه کې یې پر له پسې څو طنزیه ټولګې به پیښور کې وکښلې او خپرې کړي که پښتونخوا بهر ونه شمیرنو په لودیځ مېشتو پښتو طنز لیکونکیو کې محمود نظري تر میرزا علم حمیدي او خپل ورور واحد نظري را وروسته دریم پښتون دي چې د

جلا وطن پښتو ادب د دغه نومېرلې خپل يوه په زړه پورې او نوښتگرانه ټولگه را بشپړوي او چا پ ته يې سپاري. هسې خو نن سبا هر ادبي خپل که داستان دی، يا شعر، نندارمه (ډرامه) ده يا فلمنامه... پر خپل خپل وار زموږ د وران ويجاړ هيواد او کړيدلي او کړولي ولس د تېرو خونړيو لسيزو په تيره د وروستۍ دې يوه ځلانده هېنداره ده چې د يوې ناسپېڅلې (کمونېستي، اخوان، ستمي) ټلوالې په منځته راتگ سره پکې د حجاج قطيبه، چنگيز، هلاکو، گوډ تيمور، بابر، الغ بېگ، اورنگ و فرنگ د پېړيو ناورينونه راغبرگ شول او لاتر اوسه يې پايله او پاڅور پاي ټکي نه دي موندلي.

زموږ ځوان طنز کښونکي په خپلو دغو پنځونوکې هڅه کړي، هغه گرد ناورينونه، ناتارونه، بدې ورځې او بدمرغي د هماغو لوبغاړو يو کره را انځور کړی چې د ميلونونو رېږيدلو او کړيدلو رښتيني ښکارندويې او استازيدوني کوي هغه هم د ټوکو او ټکالو يا به بله وينا ترڅو ملنډو او خنداوو، موسکاوو د زړه راکښو نکو ويونو. گړنو. نغوټو، غږونو او زهرژلو پېښو او تېښو په ژبه يې له دې چې لوستونکي او اوريدونکي يې وار له واره رانغښتو تروو ترڅو ته ځير شې، لومړی يې بې والکه پر موسکا او خدا راولي او بيا وروسته وروسته يې هغه موسکا او خدا پر ژړا او خواخوږي ور بدلوي. دا د طنز وهغه کوډگري او جادوگري ده چې نور ادبي ځېلونه يې په ټول ښکلا ييز، ننداريز او سندريز پرداز او راکښون سره سيالي نه شي کولاي.

د محمود نظري ټول (۴۲) طنزونه يا په بله وينا طنزويه کيسې او افسانې په دواړو اړوندو تخنيکي ارونو پوره سمبالې دي او د خدا او موسکا توکي يې پکې بيا دومره راځاي کړي لکه څومره چې د انتقاد او گوتنيوي زهر پکې اخښلي راخښلي دي. په دې لړ کې ژونۍ (حيواني) افسانې

بيا په ځانگړي ډول ډيري زړه راکښونکې او نوښتگرانه دي.

هسې خو بېله هغې په پښتو نومېرالي کيسه يې ادب کې د داسې افسانو څرک ډير لږ لگول کېږي او بيا د داسې طنز په افسانو څرک چې تر بل هرې ادبي زېږندې او او خپل زموږد وروسته پاتې ټولنې پرونيو او ننيو بد مرغيو ته په خورا اغېزمنه توگه گوته نيسي او را بر بندوي يې.

لومړۍ بيگه يې چې (انساني سرکس) نومېږي او د ټولگې په پيل کې يې راوړې، له هره پلوه له خپل تشيال وچاپير ياله تومنه اخلي او لوبغاړي يې هم د خپلې ټولنې له بيلابيلو ځېښلو او ځېښناگري پارکو او پوړونو څخه را امرلي دي که يې څه هم په ښکاره د ژويو او ځناورو څرمنې او يا څيرې (ماسکونه) وراغوستي او له همدې کبله يې هم (انساني سرکس) نوم ورغوره کړي دی. دويمه (کشتی کچ) افسانه يې له لنډون او کوټلتيا سره سره دومره په زړه پورې او خندوونکې ده چې ښايې زموږ په ټول طنز په ادب کې بېساري وي.

ليکوال هرومرو د دغه طنز سوژه د دې ځاي له تلويزونو خپرونو اخيستي خو تر انگريزي ټولني يې له خپلې هغې سره ډيره ښه اړخ لگوي او خپل لوستونکي او اورېدونکي په ناگاهانه ډول هغې خوا ته ورځکوي.

(دا بي بي سي لندن دي!) د ښاغلي نظري يوه بله نوښتگرانه ژونۍ افسانه ده چې منځوال لوبغاړي يې چونگېنه ، مار او نولۍ (موش خرما) دې چې کټ مټ د افغانې ټولنې انحرورگري او ښکارندويي کوي او بيا دا چې څنگه يې چوپه خوله ډيري د يوه يوازيني زورواک څخه وړاندې سره يوخوله او يو لاس کيږي را پرځوي يې او زور او ظلم ته يې د تل لپاره د پای ټکی ږدي.

په دې لړ کې ټولواکمني (امپراتوري) نومې افسانه بيا پر يو سرچپه پايله پای ته رسي او هغه هم د يوه سپرلم (روبا) په بېخړته چل ول او چاپلوسۍ د شرمين واکمني نوره هم پراختيا مومي او ټولواکمنۍ ته رسېږي.

نوري لنډې لنډې ژونې افسانې يې بيا څه نا څه پېلامې (سمبولیک) رنگ لري او په دې توگه د هرې هغې ټولنې له تشيال سره اړخ لگولاي شي چې له افغاني ټولنې سره د ډيرو اړخونو له پلوه ورتوالي لري.

د ځوان نظري د قلم له تيرې او غوځنده ژبې څخه د ټولنيزو او سياسي نا خوالو هيڅ لوبغاړي نه دی پاتې نه يې پر هيواد مشر اړي کړې، نه پر وزير. ښاروال او نورو جگپوړو چارواکوکارمندانو او پوليسو، هم يې د جهادي مشر سابه پر مالگه کړي او هم يې د اړوندو ټوپکيانو، د ناوړو ولسي دودونو او انساني ضد ناخوالوچاروال يې هم تر سياسي هغو کم شرمولي نه دي او کله چې له کندهاره د کراچې خوا ته کډوال کيږي. په خورا نوښتگرانه توگه د خپلو انتقادي او رسواگرو طنزونو له افغاني لوبغاړو سره پاکستانی هغه هم را نغاړي لکه واخې په (د ځغاستي ملي سيالۍ)، (خوش خدمتي) او داسي نورو کې خو دغلته يې له کښلو بېلگو څخه (وړاندوينه) له هغه په زړه پوري او ډير خندونکو کوشنيو طنزونو څخه گڼل کيږي چې په نړيواله کچه پکې د کوربه هيواد د سرکاري اډانې کرغېرنترين استازي (پوليس) د اتلولۍ تر پورۍ رسوي او د اړوند مدال جوگه کوي يې (د ځغاستې په ملي سيالۍ) کې يې بيا همدغه ساتنديه ځواک (!) د اتلولۍ په درېيم دريځ کې راوستې چې پوره دليل يې هم ورسره وړاندې کړي دي.

له داستاني پلوه هم د نظري پوره هڅه کړې لکه له تلوسو، ترينگلتياوو يا غوتو اچولو څخه تر وسې وسې کار اخېستنه او تر ستونځ (اوج) يې رسونه، بيرته پرانېستنه او يو نابره او زړه راکښونکې پايلې ته يې ور سيخونه چې په دې لړ کې يې ډيرې ښايسته بيلگې نېښ لکۍ وزمه پايلې راخپلوي له متني کچې له پلوه يې هر گوره ډير طنزونه د لنډ داستان ځانگړتيا نه را پوره کوي بلکې د ادبي ټوټو غوندې له مخ نيم زيات تېري نه کوي چې داستاني

نوم بيا هم ورکولاي شو (Short-short story)

او يوه نيمه بېلگه يې چې د ټوکو بڼه لري ، په يوه دوو پراگرافو کې را کوټلي شوي دي ، که څه هم نن سبا د عادي لنډ داستان دوديزه کچه هم تر پنځو زرو ويونو څو برابره لويه شوې او را کوشنۍ شوې ده او څه پکې ډير پاموړ گرځېدلي و هغه پر له پسې ترينگلتييا او ځنډ وځنډ يا تلوسه او پيغام بڼندې او ورسره ورسره راکښونکې پايله ده.

د سكالوو (سوژو) له پلوه هم د ښاغلي ليكوال نوښتگرانه ځانگړتياوي او بيا هغو ته طنزو خندا ژبه وركول د ده د لوړ استعداد او وړتيا ښكارندويي كوي اوله دې سره يې د ژوند اند او لوړ واند (تخيل). دلته كيدای شي يوه نيمه پېښه يا ټوكه يې يو مخيز ډول له خپلو موندنو او رابرسپرونو څخه نه وي. خو چې ده ورته كومه څرگنديزه او انځوريزه جامه او جوله وربښلې، د هيڅ راز بيا ځلي (تكرار) وړم توپرم ترې نه ننگيرل كېږي.

ژبنی جوله يې هم ښايسته ډيره زما تر لارښود او سمون سره سمه د يوې- کره ليکنی پښتو ښكارندويي كوي د ځانگړې طنزیه وپېپانگي ځيني دود پارسي پور ويونه مې هم لرو ډير وړ پښتو كړل لكه تبسم، لبخند (موسكا) ريشخند يا پسخند (خندي)، وقي (پوخ پتير)، يا انگينومونه (طبيعي اصوات) لكه د مار پښ (پښهار) د خره هنگا د سپي غيا د ډول اواز لكه تك ډم ډم او همداسې پسې پاروني (هيچاني) چيغې يا غبرونه لكه اخ، اوخ يا تحسيني ويونه لكه واوا. وه وه او نور درواخله.

خو په ټولنيز او پرتليز ډول د ښاغلي نظري پښتو ليكلار تر ډيرو نړه او کره ده لويه ښيگڼه يې هم بيا دا چې په دغه اړه د هيڅ راز لارښوونې له مننې سره غږوي او هغه د خپلې طنزیه ليكوالۍ لپاره گټورې او ارزښتمنې بولې يا په بله وينا د جولې او منځپانگې تر منځ ديالكتيكي تراوته ارزښت وركوي.

زه پوره ډاډ او بيا باور لرم چې زموږ دغه ځوان طنز ليكونكي په خپلو راتلونكيو زيرندو ويو او هستونوكې د ژب- ښكلايز او ژب-انديز او بيا تخنيكي اړخ له پلوه پر لا نويو اومېښتونو او نوښتونو لاسبري ومومې او لا ستري برياوې يې به برخه شي او همدې هيله يې پر ارزونه بس راوړم.

پوهاند دوكتور م.ا.زيار

اكسفورد مارچ ۲۰۰۳

سريزه

انساني سرکس زما د طنزونو درېيمه ټولگه ده چې د پښتو ادبياتو مينه والو ته يې په ډيره مينه وړاندي کوم ، دا ټولگه دوې برخې لري لومړۍ برخه يې هغه طنزونه دي چې د دويمې ټولگې وروسته ليکل شوي او تر اوسه نه دي خپاره شوي او دويمه برخه يې هغه طنزونه دي چې د ډيرو مينه والو په غوښتنه د لومړي ټولگې (د څوکۍ خوند) او دويمې ټولگې (سر خلاص که!) نه غوره شوي دي.

هڅه شوي چې د مروجو لغاتو تر څنگ معياري ويونه هم ورسره وليکل شي.

دلته غواړم ډير لږ پر طنز چې څه شي دي رڼا واچوم:

د طنز مبنا شوخي او خدا ده خو خدا يې د خوشالۍ خدا نه ده دا خدا جدي ، ترخه او درونکي ده. هر طنز خدا لري خو هره خدا لرونکي لېکنه طنز نه دی ممکن هجو ، هزل يا ټوکه وي.

هجو: د شخصي غرض له مخي د عیبونو او نواقصو مسخره کولوته وايي ، چې هدف يې تحقير او تنبه ده. هجو د مدح ضد مانا لري.

هزل: د تفریح او خوند لپاره په ډيره محدوده ځانگړي توگه ډيره رکيکه شوخي ته وايي. هزل د جد ضد مانا لري.

ټوکه : ټوکه په نامحدوده او عمومي سطح يوې منځ مهالي شوخي ته وايي چې هدف يې يوازي خوشالي او خدا ده ، د دې هدف لپاره د هري وسيلې څخه کار اخلي ، نو هدف يې هغه وسيله ده .

طنز: طنز په عمومي توگه د عیبونو او نقصونو بيان په خدا لرونکي ډول دي چې هدف يې د موضوع تحقير او تنبه ده. د طنز وسيله او هدف يو له بله څخه زماني واټن لري .طنز امکان لري خدا ونه لري يوازي موسکا ولري خو دا خدا او موسکا د خوشالۍ خدا نه وي دا خدا ترخه ،تاثيرناکه او دردناکه وي خدا يې زهرژلي خو اغېرمنه وي، يا به بله وينا ټولنيز غرض لرونکې هجو ته هم طنز ويلاي شو.

د هزل او ټوکې خدا خوشالونکي خو دهجو او طنز خدا ځورونکي ده.

دطنز ليکونکي قلم د جراحي چاره ده نه سپري وژونکي چاره .ارام بښونکي او سلامتي راوړنکي وي.

د ټوکو په اوریدو به شاید کټ کټ وځاندو خو د طنز په پوهیدو سره شاید وژاړو.

که چیري په دې ټولگې کې فني ، گرامري اوچاپي تیرونو او غلطیو سره مخامخ شي چې البته بې شمیره دي ما
وبښئ البته د امکان په صورت کې

په درنښت

پوهنمل محمود نظري

لندن ۲۰۰۳

انساني سرکس

دسرکس د ژويو غونډه هم لکه د انسانانو پر دسترخوان پيل شوه. لومړی پيل وويل:

عجب بد روږدي شوي يو، انسان چې جيب ته لاس کړي زموږ پښې په تخنيديو شي او بې اختياره نڅاه پيل کړو. پښې ، لاسونه ، لکۍ اوسر مو دېخوا هاخوا کيږي او سوچ کوو چې کومه ورسته کېله يا تر وخت تير چاکليټ راکوي. موږ هم لکه ځينو انسانانو چې د هغو سترگې د شتمنو په پورتنيو جيبونو او زموږ سترگې لاندينيو جيبونو کې وي.

زمرې د يو امرانه ټوخي وروسته د تاييد په ډول سروشوراوه او ويې ويل:

-مخکې به چې چا پر بریتو لاس تير کړ ما هغه کله ژوندی پرېښودی خو اوس که مې انسانان تر لکۍ هم ونيسي ولاکه سترگې لا ور پورته کړم. انسانان يو متل لري چې وايي: شوله ات را بخور پرده ات را بکو!

څه بد کار دی ، دې ته برگ هغه ته برگ...

پرانگ د چوک چوک په ويلو په افسوس سره وويل:

-عجبه زمانه شوه! توبه توبه (پزه يې پرمخکه تيره کړه) او زياته يې کړه، موږ د انسانانو مريمان شوو...!

د غونډې گډونوال هم په توبه ايستلو شول. چا پزه پر خاورو موبله او چا لکۍ پر خاورو لږله پر مخ او پزه يې شيندله.

سپي چې سر يې په کاسه کې پټ او شړپي يې جوړ کړی وو سر را پورته کړ او ويې ويل:

-توبه ، توبه انسانان چې ځان ته اشرف المخلوقات وايي لا د نورو اقتصادي مرستو ته نخيږي او مرييتوب يې کوي خو هغو بيا موږ په يوه چاکليټ او يوې کېلې نخوي، خير دا به هم تير شي دهري تيارې پسي روښنايي ده .

آس تر يوې شينا وروسته ځان و څنډی او ويې ويل:

د خدای لپاره د ژويو نوم مه بدوی ، موږ د دوی د خوشالۍ لپاره نخيږو ، دا وروستې کېلې او کلک چاکلتونه زموږ د خوږو توکې دي خو انسانان د نورو د ژړ ولو په پار د بل ډول ته نخيږي(له ډيري غوسې يې درې واري غاږه وښوروله)

وزې چې تر اوسه يې شخوند واهه خپله کوسه ږيره يې وښوروله. بع بع يې کړل او ويې ويل:

-زه دآس صيب خبري تاييدوم نه د دې په خاطر چې دواړه په يوه گوند کې يو. زه انسان نه يم چې بايد هرورمو د گوندي ملگري درواغ تاييد کړم (يو په غټ سر سپين درواغ وايي چې شودي توري دي او هغه بل چې ولاړ شي په بې شرمي وايي په خدای توري دي) خو زه له حقه نه تيرېرم ، دا کېلې او چاکلتونه زموږ د خوراک يوه برخه ده چې انسانان هغه په ټوک ټوک راکوي . خبر شوي به ياست چې په کوم ځاي کې د ژويو خوراک يو اشرف المخلوقات د

خپلو بچيانو د نس مړولو لپاره كورته يوړ، نو هغه وو چې حيوانات له لوړې مړه شول او د هغه اشرف المخلوقات بچي د وروستو خوړو له كبله په نس ناسته اخته شول دا چې اشرف المخلوقات حق په سمه نه وركوي نو خود به مور ورته نخپرو...

مور ك خو واري پزه وكنبله او لكه پوخ سياستمدار يو گام مخكي ته شو او بيا دوه گامه تر شا ولاړ او وپې ويل: دا زړې ببوللې دي حق نه وركول كيږي حق اخيستل كيږي زه خپل حق د غاښو په زور اخلم نه چا ته نڅاه كوم او نه چا ته ټيټيږم.

كوږ چې ژبه يې پر شونډو را كښله وويل:

-ته او خدای دا سر او لکۍ بنورول نو نخيدل دي؟ دوي سوچ کوي مور نخپرو له اړه (اصله) دا ورزش دی.

ټوله په خدا شول

مار په پښهار سره وويل:

ږغ مه لرئ دا سياست دی تاسو خپل سپورت کوئ.

اوبن خپله شخه غاړه خو واري اوږده کړه او وپي ويل:

اشرف المخلوقات خورا ساده دي که مور د دوی پېښې وکړو دوی خاندني، مور په دوی رشخند وهو خو دوی له خدا تک شنه شي بايد وژاړي...

پيشو چې مخ يې په لاسو پريولي داسې يې وويل:

مور چې پر دوو پښو ودرېږو ، دوي ته خدا ورځي ، که په ډکه خوله خبري وکړو ، ياپه نا پوهي کې ځان تر ټولو پوه وبولو . دوه پشته پر بايسکل سپاره شو...

پيشو زياته کړه: هغه ورځ له پروگرام سره سم په تړلو سترگو تر شا تلم خو دوي دومره وخنډل چې نژدي وو ځيني سخته وکړي. ما ته د دوی په خدا داسې خدا راغله چې بې اختياره له شا له خوا ږغ را څخه وشو او تښتيدم.

پيلمږغ چې لا تر اوسه يې پزه پر مخکې كښله سر را پورته کړ او د يوه اوږده ټوخي وروسته يې وويل:

دا ښه کار نه دی چې د سرکس فضا دي ککړه کړه دا لوشه (خاصيت) دي انساني گڼم.نورو ژويو هم د پيلمږغ دا خبره تايد کړه.

نولی (موشخرما) وويل:

دا ماته لا ترمخه خاينه برېښيده ځكه له انسانانو سره ډيره راشه درشه لري او هر وخت لكۍ ورته ښوروي ان وايي
ځيني خلك هغه په كورو كې ساتي!

سپي د دي په خاطر چې دى هم را ښكيل نه شي موضوع يې بلي خواته واړوله او ويي ويل:

دې اشرف المخلوقاتو خپل د كمون اوليه ژوند هير كړى دى دا ټوله د بيزو له لاسه!

ټولو ځناورو بيزو ته بد بد وكتل.

بيزو په غوسه سپي ته وويل: ما څه كړى دي!

سپي ورو ورته وويل:

ولې داروين درواغجن درته ښكاري؟

بيزو سر وگراوه او ويي ويل: خير يوه گناه مو نيكونو وكړه!

او د دستر خوان له يوې خوا نه يې ټوپ كړ او له خدا تکه شنه شوه او ويي ويل:

دا ځوانان مو ليدلي دي چې د نوي پتلانه پاڅپې پرې كړي اوبيايې واغوندي او ځيني انجونې بيا د پتلانه يو نا
مناسب ځاى سوري كړي او د ځينو بيا پتلونونه په پښوكې

پراته وي او څوك چې ورته وگوري گنهكاره كيږي، ځيني بيا دومره تنگ پتلون اغوندي چې توبه، توبه چې زه ورته
وگورم چې لا حيوان يم سترگې مې شرميږي خو ژر خپلي سترگې خلاصي كړم او د خپلي گرانې بيزو گۍ ياني ستاسو
وريندارې سترگې ور بندي كړم چې خدای مه كړه هغه لكه ځيني انسانان بد لاري نه شي.

پيشو د بيزو خبرې پرې كړې او ويي ويل:

-دا خوى دي هم انساني دى ته هم غواړي د ژويو نوم بد كړي، ته هم د هغو په خبرو اوږه اخښې، تا د هغو ى څخه
زده كړي دي.

شتر مرغ چې د وزر لاندي دكوم شي پسې گرځيدى سر راپورته كړ او ويي ويل:

- كه مور په سر كس كښې يو بل خطا باسو يا په ځان او جهان د يو بد نيت سړي اکت وكړو بيا دا انسانان د خندا
شنه شنه كيږي او د ځان سره وايي: د غو ژويو دا ښه خويونه له مور څخه زده كړي، بلا كوي، بلاكوي.

پر سر وگراوه او ويي ويل:

-دوی ځکه خاندی چې نور حیوانات د انسانانو په نوم و شمیري، نو ځانونو ته تسل ورکوي چې دا کارونه خو ژوي هم کوي، بیا یې په خدا خدا مخ زمري ته واړوه او ویې ویل:

-په یاد مو دي . هغه ورځ چې دوو انسانانو لکه مور یو پر بل بریدونه کول یو بل یې په وینو سره کړي وو. نوموړ هم زموږ د کړو په پېښو کولو څومره وخنډله.

بیزو ته چې دا د انسانانو یو بل خپه کول او پرې دانگل ور په یاد شول، د خدا له زوره یې پوخ وهه او د هغو د پېښو په کولو یې ټول ناست ژوي په خدا کړل.

وزې په خدا خدا وویل :

-هغه ورځ مو په یاد ده، چې هغه سړي ډوډۍ خوړله او په ډکه خوله یې خبري کولې د ډوډۍ بڅرکې یې له خولې دېخوا هاخوا شنډل کیدل.

هو. هو خدا داسې زور واخیست چې د خره هنگا چې دوی یې بهر غوښتل وا نه وریدل شوه چې خدا لږ ورو شول بیزو بیا د هغه سړي پېښې وکړي چې په ډکه خوله یې خبرې کولې او ویل یې گوري ماښام دی (گولې مه شام دی).

د بیزو په لیدو بیا ټوله ژوي په خدا شول. آس د خدا له زوره لوټکي وهلې او د او بو زمري بیا له خدا له زوره چکچکې کولې، د زرافې گوله په ستوني کې بنده شوه او سترگې یې راوتلي وې او چونگښې ډوډۍ په ساه وواهله په دي وخت کې خر را ننوت او هک پک پاته شو نه پوهیده چې لومړي و خاندی او که خبره وپوښتي خو دا یې غوره وگنله چې لومړي و خاندی او هغه و چې خر هم د خدا له زوره لوټکي پیل کړې نورو ژويو چې د خره لوټکي ولیدلي لا یې خدا زور واخیست . گیدرې خپله لکۍ وښوروله او ویې ویل:

-هغه هلکان مو لیدلي چې انجونو ته خپله لکۍ ښوروي هیڅ چا ونه خنډله خو خره بیا لوټکي کړي د یوي اوږدې خدا وروسته یې په خدا خدا وویل:

دا ځکه هلکانو کوڅۍ پریني او انجونو سرونه خرپیلی دي! یو وار بیا ټول ژوي بيله خره په خدا شول او خره چې خپله د خدا ونډه بشپړه کړي وه نو خوراک یې پیل کړ خدا هغه وخت بیا زور واخیست چې خره هغه خواړه چې چونگښې هغه په ساه وهلي وه په مزه مزه بېله پوښتنې خوړل پیل کړل. چا د خدا له زوره لوټکي وهلې او چا خپلي بډوډي ټینګي نیولي وې. خو پیل لارغه لارغه (وقفه یې توگه) خنډل ځکه بواسیر یې درلود او زمري یوازي موسکا کوله ځکه په دې ورستیو وختونو کې دزړه په ناروغي اخته شوي وو او ویرېدي چې خدای نا خواسته سخته ونه کړي.

سورلنډي (شغال) هم لږ خنډل ځکه هغه سوزاک شوي وو او پیل مرغ ته د ډیري خدا ټوخی ورغلی وو، شرمښکۍ د ډیري خدا ځان لوند کړی وو، پسه ته د ډیري خدا ژړا ورغلي وه او زار زار یې ژړل، زرافه مرض خرابه کړي وه

خپله غاړه يې د مخکې او چت سره جنگوله خو اوښ بيا خپله غاړه ښي او کيني لوري له مخکي واهله او پيشو له ويري ژر بهر ووتله. چې امنيت راغي. خره د ډيره خوراک څخه يو لوړ تيغ ويست چې په اوريدو يې يو وار بيا د خدا انگازی د سرکس فضا ولرزول بيا لوټکي او پورته غورځيدل پيل شوه په دې ترڅ کې دوې کاسې او درې گيلاسونه مات شول. چا بدوډي ټينگ نيولي وه، چا په خوله چا په زړه او چا تر شا لاس نيولی وو. پيلمرغ وټوخل او په لوړ رغ يې وويل:

-شرم وکړي تاسو هم لکه ځيني انسانان د ناستي پاستي ادب هير کړي دي د گاونډي د جوړ او ناجوړ خيال نه ساتي هرهر خاندی، ټول چوپ شول خو خره چې تر اوسه چوپ وو يو وار بيا کت کت په خدا شو. پيلمرغ په غوسه ورته وويل: ته خو بيخي په شرم نه پوهيږي زه ستا ډير خويونه انساني گنم

لکه په اور چې اوبه واچوې خر چوپ شو ځکه دا خبره په ژويو کې ډير بد گڼل کيدل.

تاووس چې د خدا له زوره يې ځان ببر کړی وو ورپرديدی او ځان يې را ټول کړ او ويې ويل:

موږ ته دا خويونه د سرکس امر را زده کړي دي چې د انسانانو کره وړه تر سره کړو چې انسانان پرې وځاندي خو ځينو انسانانو ته د ژويو کره وړه چا ورزده کړي دي؟

پينکوين چې سينه سينه کيدی کرار د راز په توگه يې دېخوا هاخوا وکتله او ټولو ته يې اشاره وکړه چې ده ته ور وړاندي شي او وروپې وويل:

-اوريدلي مې دي چې د امزون په ځنگلونو کې ژويو د خپلي خوشالی د پاره يو بيخ کس جوړ کړی او هلته انسانانو ته د ژويو کره وړه ور زده کوي چې ژوي وځندوي!

ژويو يو بل ته سره وکتل او پينکوين گوته په چولې خوله ونيوله او د تېښ په ويلوسره خپلو ځايونو ته خپاره شول.

د دې نه وروسته دسرکس ژويو د هغه انسانانو په ليدو چې له يو بل نه اوريدل او خبرې به يې کولې، بې سته او اجازي به په خوږو شول، په څلوروبه رهي وه، په ژوند کې به يې رښتيا نه ويل او ويل به يې زما د درواغو نه بد راځي. په لوړ رغ به يې خبرې کولې...

نو د تېښ په ويلو به يې نورو ژويو ته په پسڅند ويل: -امزون(ياني له امزون څخه را غلی دی)

هغه بل به ښه ور ته وکتل نو د تاييد په توگه به يې ځواب ورکړ:

پوه شوم امزون!

لندن ۱۳۹۸

زما ولاکه زده کیري

دوه تنه چې تر اوږدې لمني لاندې يې پايڅې نه ښکاريدې تا به ويل چې بيخي يې پرتوگونه نه دي اغوستي اود غوږو اوږدو څڼو له منځه يې په رنجو توري سترگې سمې نه ښکاريدې د چوتو ونډې (تسمې) يې خلاصې وې اوله نشې ځنگيدل په يوه سلا کومندانې ته ننوتل او نيغ نيغ ودریدل

کومندان صيب چې پر دوو گوتو چلم ته ناست و او چرس يې تاوول او خمار وو په ډير رږ يې د سترگو له کونجو نه وکتل، راغلو دو تنو چې بې حرکتې ولاړ وو پښې له مخکې ووهلې او سلام صيب په ويلو سره يې د ښي لاسونوشاوي پر تندي ونيولي (د عسکري سلام په څير)

دي سلامي بولندوي (کومندان) صيب ته خورا خوند ورکړ نو د زړه له کومې يې له خولې ووتل:

ښه راغلاست! تاسو مي اوس جگتورنان کړاست بله مياشت مو هغه بل شی کوم چې زما يې ولاکه نوم زده کيرې!

ولاړو جگتورنانو په يوه رغ وويل:

خدای دي غم مه راکوه باداره!

دواړو په خوشالۍ له کومندانې ووتل او نورو انډيوالانو ته يې ويل:

موږ جگتورنان شو او بله مياشت هغه بل شي کيرو زياته.

او بې ډوله په نڅاه شول

کندهار ۱۹۹۴

وړاندوينه

له نويو کمپوټري وسيلو سره د جرايمو د مخنيوي تر نامه لاندې ۱۵۴ هيوادو د پوليسو نړيوال کنفرانس د چورلند په مرکز ډاکو اباد کې جوړ شو او په دې چې د کوم هيواد پوليس د غلا تر پېښې وروسته خبريږي خبرې اترې او تجربې سره ردویدل کېدې داسې هيوادونه هم وو چې د پوليسو بودجه د غلو له خوا ورکيده او داسې هيوادونه هم وو چې يو کال وروسته په سلسله مراتب په غلا خبريدل . خو پېنځه هيوادونه په رومبي ليکه راغلل يو يې روس وو چې د غلا د پېښې څخه دوې ورځې او دوه گړۍ او يوه دقيقه وروسته خبريدل، بل امريکا وه چې شل دقيقې او دوې ثانيې وروسته خبريدل درېيم هيواد جرمني و چې لس دقيقې او شل ثانيې وروسته خبريدل او څلورم جاپان چې د پېښې وروسته سمدستي خبريدل خو دی پر مخ تگ ته چې د پاکستان پوليس درې ورځې مخکې نه يوازي د

غلا له پېښې څخه خبر وو بلکي د غلا ارزښت او وخت هم ورته څرگند وو ټول هک پک کرل او دايې لوی پر مختگ وگانه نو د کنفرانس لومړۍ افتخاري مدال يې و پاکستاني پليسو ته ورکړ

کراچي ۱۹۹۷

د ځغاستي ملي سيالي

د کراچي له سهراب گوټ څخه ترمهاجر کمپ پوري د پېنځه سوه کيلو متري له خنډه سره د ځغاستي يوه سيالۍ وه.

پرومبي تن يو افغان و چې له ډيرو مندو په خولولوند خېښت و او سا يې له ستړيا بنده بنده کيده په ترس او لرز يې وويل:

(کيسه بر را پسې دی) تر ټاکلي ليکې تير شو پرومبي دريځ يې وگته.

خلکو او د لوبې مينه والو په چکچکو د هغه هرکلی وکړ. لس- پنځلس ثانيې وروسته يو کيسه بر په داسي حال کې چې يو وار يې تر شا هم کتله په وارختايې ويل: پوليس را پسې دی او ما لا دستلاپ نه دی کړی. په ويلو له ټاکلي ليکې تير شو او دويم پور (مقام) يې وگته.

حاضرينو په چکچکو بدرگه کړ. اود درېيم اتل لپاره يې سترگې سپرک ته نيولي وې چې يو پوليس ليکې ته راورسيد(چاي پاني دو) په ويلو له ليکې تير شو د لوبي مينه وال هم د درېيم گډون کوونکي په ليدو د ځغاستي په سيالۍ کې و رگډ شول

کراچي ۱۹۹۷،

تک ډم ډم تک...

سلام جان ټوله ورځ له دې دوتره(دفتر) هغه دوتر ته، له دې وزارت نه هغه وزارت ته، له دې کوڅې هغې بلې کوڅې ته ډول(ډوهل) پر غاړه او لرگي په لاس گرځېده را گرځېده خو هيچا د ډول ښخ ترې نه وو اوريدلی...

هر دوتر ته چې ورشي د مامورينو خولې له خوشالۍ وپتي پاته شي چې وړيا ميله ده.

خو سلام جان دېخوا هاخوا وگوري سر وښوروي او بېله دې چې لرگي ډول ته وروړي، تندي يې کونځي کونځي شي او په غوسه له هغه دوتره راووځي او په بېړه بل دوتر ته ورشي له هغه هم همداسې بل ته...

د دوترو خلک هم د ډول د ږغ په ارمان کې پریږدي. زه چې ډیر د اتن شوقی یم، نوکله چې سلام جان ووینم و اتن ته مې هوا وشي اوبې اختیاره مې وړې په ښوریدو شي، خو هغه ډول نه وهي

.نن مي سل زړونه یو کړل او پوښتنه مې ځیني وکړه:

-سلام جان! دا ډول ولي نه ږغوي؟

سلام جان سترگې چوڅې او تندی گونځې کړ

او د یوه ستر راز په څیر یې ورو راته وویل:

-دا ډول هغه وخت وهم چې کار د کارور (اهل) ته وسپارل شي!

ما ترې په تعجب وپوښتل:

-ولي اوس کار د کار وړ ته نه دی سپارل شوی؟

سلام جان ورو خپله خوله زما غوږ ته را نژدې کړه په داسې حال کې چې لاس یې د خولې له پاسه نیولی وو او سترگې یې رډي رډي راوتلي وې، دېخوا هاخوا ته یې په څیر څیر کتل، په وزن سره وویل:

بیسواده پر څوکیو قرعه کشي کا

باسواده له بیکاري روز مزدوري کا

توپک سالاران د خلکو هدایت کا

پوهان له مجبوریت هجرت کا

ما په خوله ورسره د ډول نغمه واهله او سر مې ورسره ښوراوه:

تک ډم ډم تک، ډم ډم تک، ډم ډم تک ډم ډم....

لندن ۱۹۹۹

کشتي کج

د پړانگ او ملخ تر منځ د کج غیره نیولو و روستی وار (رونډ) پیل شو ټولو دا سوچ کاوه چې پړانگ گټونکی دی نو له هم دې کبله به د پړانگ په هر غورځنگ د چکچکو ږغونه فضا ډکه کړه. پړانگ چې بړا(حریف) یې ډیر ناتوانه

گڼه نو پر له پسې توپونه يې په ملخ پسې وهل چې ژر يې تر پښولاندي کړي . پړانگ دومره توپونه ووهل چې له ستړيا نه ستونې ستغ اوږد اوږد وغځيد.

ملخ هم توپ کړل او پر تندي يې کيناست او د اتلانو جام يې وگټه . ځکه يو توپ يې پر سول (عقل) برابر سم او بې ښاخ (غور) وواهه

لندن ۱۹۹۸

مننه

ښوروا ورو وپتا تو ته چې د ميلمنو په ورځ يې مرستې ته راغلی وو وويل:

مننه!

پتايو په يوه ترخه او شکمنه موسکا خواب ورکړ:

هو ولا!

که د انسانانو له قصاب څخه وپوښتی چې ته هم ښه سپری يې همداسې نه ده؟

هغه هرو مرو د پتايو خواب ورکوي

هو ولا! د انسان خدمت فرض دی (په خدا ډوله موسکا)

لندن ۱۹۹۹

پنچر مين

طالب: ولي دي ريره خرپيلي ده؟

لاړوی: صيب زه پنچر مين يم

طالب: وښه،

خو اوس هغوی پوهيږي پام وکه چې بې مين دي نه کړی!

کندهار ۱۹۹۵

توپکیان

یو چرسی بل ته په خدا خدا او خوشالی زیری ورکړ:

هغه دي بیا توپکیان راغلل!!!

دویم چرسی له خوشالی په ترپکو شو او نارې یې کړې:

وا و د مور شیدې کندهار اوس کندهار شو

لندن ۱۹۹۸

وزې ته ښکښل وکړه!

دلته ملا د حجرې مخي ته ولاړ وو او ډول وهونکی ته یې بد او رد ویل. هلته یو مسافر ناست و او شلومبې اووچه ډوډۍ یې خوړل او په دې چورت کې و چې هر چیري چې ورشم همدا شلومبې دي، تروې دي، شناوې...

مسافر په عالمانه توگه ملا ته وویل:

-ملاصیب! ډول والا ته څه مه وایه وزې ته ښکښل کوه که دا نه وای دنیا به سمه وای!

نه به ډول وای، نه به شلومبې وای

اوس باید وزې ته ښکښل وکړو: چا یې ډول، چا یې شلومبې، چا یې ریره، چا یې غولانڅه او چا یې لا لکی ټینگه نیولي ده

کندهار ۱۹۹۷

دا بي بي سي لندن دی!

د چونگینو په یوه ډنډ کې آوازه خپره شوه چې د مار او موش خرما تر منځ جگړه شوی ده او په ترڅ کې یې تور مار مړ شوی دی. د دې آوازې په رسیدو سره په ډنډ کې اتڼونه، نڅاه گاني پیل شوې. نجونو او ښځو لاسونه او پښې په نکریزو سره کړه او ټولو لکه اختر چې وي نوي کالي واغوستل او یو بل ته یې تبریکي ویل پیل شوه ځکه له تور مار نه چونگینې ډیري په تنگ وې او هره ورځ به یې دوه درې ژوندی تیرولې، نو د مشرانو د مشورې په اساس

موشخرما ته سوغاتونه برابر شول او څو چونگنبو ته دنده ورکړل شوه ، هغو دا ډالی پر سرو واخېستې او له ډم او ډول سره لکه ورا چې د ناوي پسې ځي د موشخرما د غار خواته رهي شول د موشخرما وه غار ته له رسيدو سره سم

د ژوندی دي وي زموږ ټولمنلي درناب موشخرما !

کامیابه او سر لوږه دي وي موشخرما !

مږ او ورک دي وي تک تور مار!

نارې او شعارونه یو د بل پسې په انقلابي ولولو بدرگه کېدې ، خو له غاره د موش خرما پر ځای تک تور مار راووت او د غار مخي ته یې لټکه (کفچه) ووهله .

د مار په لیدو چونگنبې لږ وارختا او تر شا شوې ، یوه ځوانه چونگنبه چې د آزادو رسنیو د قانون په ارزښت ښه پوه وه لږ څه مار ته نژدې شوه او ویې ویل:

داسي آوازې دي او ډيرو راديو گانو یې هم پخلی کړي چې په جنگ کې ته که موشخرما مږ شوی یاست! نو هغه چې مږ شوی دی هغه خو به تاسو نه یاست؟

نورو چونگنبو خپل دوه غوږونه دوه سوه کړي وو او په شکمنو سترگو یې یو بل ته کتل او دگوندی تور مار مږ وي دعاوي یې کولې. خو تور مار نارمي (سر ټنبه گي) کوله او هم دا یې ویل:

-ما موشخرما مږه کړه!

دوه درې نورې چونگنبې د شاهدانو په توگه را مخي ته شوې ، هغوی شاهدي ورکړه چې بي بي سي هم دا خبر تایید کړی دی، نو څرنگه وایې چې ته نه یې مږ!؟

یوې پېغلې احساساتي چونگنبې نارې کړې : نوهرو مرو مار مږ دی !

یوه بله سپین سرې چونگنبې کرار مار ته نژدې شوه او په شک سره یې مار ته ځیر ځیر وکتل او په اسویلي سره یې وپوښتل:

-رښتیا ووايه! موږ ستا اوریدلي دي ؟ په زاریو او ننواتو یې ما ر ته و ژړل:

-گوره موږ ستا اوریدلي دي !

مار له ډیري غوسې پښهار شواو په غوسه یې سر له مخکې ووايه . مار چې سر راپورته کړ هغه نژدې چونگنبو ضعف کړي وو او نوری په منډه وې . یوه زړه چونگنبه چې نشه وه په سختي سره یې خپلې ستر گې پرانیستې او ویې ویل:

-ما چې په عمر در واغ نه دي ويلي قسم خورم چې ته مړ يې ولا!...

ددې رښتيا ويونكي چونگښې په قسم سره د تنستيدولو چونگښو زړونه ډاډه شول او بيرته راستنې شوې د بېسده شوو چونگښو پر مخونو يې اوبه وښيندلې او بيا يې سنگر ونيوې . مار له دوى د سنگر نيولو نه لږ وارختا شو نړۍ خولې يې پر تندي را ماتي شوې او په ژراند رغ يې وويل:

-لكه چې ما نه ويني؟

يوې متقاعدې وزيرې چونگښې له ليري نه رغ كړل:

ته ښه سوچ وكړه گوره ته به مړ يې مور ستا اقرار غواړو!

تور مار له غوسې تك سور شوى وو غوښتل يې دا پخوانى وزيره ژوندى تيره كړي خو د بهرنيو خبريالانو په ليدو چې سند پرې ونه مومي چې گواكي دى پر چونگښو زياتى كوي، نو تر دې كاره تير شو، چې د مجرمينو نړيوالي محكمې ته يې ور ونه پيژني. په اخير كې يوې ډلې چونگښو د دريو سره غزلي ويلي:

الله شاكوكو جان مور ستا اوريدلي دي كه يې منې كه يې نه منې؟....

او اوقيان د فيصلې له پاره مخي ته ولاړ وه

يوه بله چونگښه مار ته نژدې شوه هغې غوښتل تور مار د مړ شوي مار له عكس سره پرتله كړي خو دا هم په ناپامي كې د مار لخوا تيره شوه دا هم چا ونه لیده

نوري چونگښې په خپل منځ كې په خبرو اخته وې چا ويل مړ دى! چا ويل نه دى مړ! چا، چا بيا ويل كه مړ دى نو دا بيا څوك دى!

د يو بل د بښايښي په پار چا قسمونه اخېستل او چا لاسونه ښورول او شرطونه يې تړل. يوه كورناستې چونگښه چې د بلي چونگښې پر وږه سپره وه په لوړ رغ يې نارې وهلې:

دا مار نه دى! كه مار واى تر اوسه به يې دوه درې ژوندى تيري كړى واى!؟

د مار چې خيټه يې پرسيدلي وه د خبر يالانو د ډار نه ونې ته وخت او ځان يې تر ونې را تاو كړ يو تريخ ټيغ يې ويست.

هغه ځواني خبريالې چې دا د بي بي سي خبر يې ثبت كړى وو راغله پر چونگښو خوشالۍ گډه شوه او په يوه سوبناكه رغ يې نارې كړې:

ودي ليدل زموږ دي نه منل نو ر نو سر تمبه گي پر پرده او ومنه چې مړ يې!!!!

چونگنبو د گوتنيوي په توگه يو بل ته لاسونه ښورول گوره مړ دی خو دی ناخوانه يې نه مني
 خوانه چونگنبه چې ډيره راپاريدلې وه نو په بېړه يې تپپ ولگاوه:

دا بي بي سي لندن دی ، نړۍ دا وخت

..د زاړه ډم تر څنگ د موشخرما او تور مار تر منځ يوه خونړۍ جگړه پرون په دو بجو پيل شوه چې په هغه کې
 سپکې او درنې وسلې وکاريدلې او تر درو گړيو وروسته تور مار ترې تم او موشخرما يې غار په خپله ولکه کې راوست
 دا خبرآزادو منابعو هم تاييد کړي دي. ټولو چکچکي وکړئ او په يوه ږغ يې وويل:

-ودي ليدل!!!!

تور مار چې دا خبر واوريده نو بسيا شو او پر مخکته ولويد،

نورو چونگنبو د خواني چونگنبې شعارونه په يوه ږغ بدرگه کاوه:

ژوندی دي وي بي بي سي!

-ژوندي دي وي

او د موش خرما ډالۍ يې د بي بي سي هغه خبر نگار ته چې دا خبر يې ورکړی وو واستوله

لندن ۱۹۹۹

ښکروړه تاريخي بد نامي

سورلنډی (چغال) په ډيره رېر سره يوه چرگه له کلي وتښتوله د کور ميرمني واويلا جوړه کړه:

هو خلکو! سورلنډي زما يو نيم چارک د هگۍ چرگه يوره...

هلی د خدای دپاره...

سورلنډي چې دا نارې سورې واوريده نو و دريد چرگه يې دوه ❖ درې واري کښته پورته کړه خو هغه تر يو پاو
 زياته نه وه او چې يې ښه ورته وکتل د هگۍ چرگه هم نه وه بلکې چرگ و نو په پښېمانۍ بيرته را ستون او کلي خوا
 ته رهي شو په لارکې گيدرې وليد او ږغ يې پر وکړ:

خه تښته! د کلي خلک در پسې راوتلي دي. سورلنډي ورته وويل:

ته دا نارې او دا ښکروړه درواغ نه اورې وايي يو چارک د هگيو چرگه...

لاهو... دا دومره غټ د رواغ. زه ځم دا دوراغ رسوا کوم!

دگيدرې د دې کوچنۍ چرگ په ليدو نارې د خولې وبهيدلې په مات مخي يې سورلنډي ته وويل:

ساده سرپه! ما ته يې راکړه! زما په دوه چارکه منلې ده!

سورلنډي چرگه گيدرې ته ورکړه او له توره يې ځان وژغوره او په ارامه وجدان د خپل غار خواته رهي شو او گيدرې هم نيم پاو چرگ په دوه چارکه ومانه خو د کور د ميرمني يو يونيم چارک او د سورلنډي دوه چارکه احسان ور باندي شو. گيدرې لا په خوړو پيل نه و کړۍ چې د کلي سپيان پسې راورسیدل او دومره يې وځغلوله چې درې چارکه يې تول (وزن) بايلۍ.

لندن ۲۰۰۲

چونگ چونگ د فتح خان

د نړۍ د فيلوسفانو لومړۍ کنگره په ۱۹۹۸ کال کښې د ماگانا په تاريخي ښار کې جوړه شوه چې له ۱۴۵ هيوادونه ۱۹۵ تنو فيلوسفانو په کې گډون کړي وو.

لومړی ځل وو چې داسې يوه ارزښتمنه غونډه جوړېده چې هلته د پوهې خبري کېدې د دې کنگرې بهير د سپوږمکۍ له خوا خپریده خو خلک د کريکټ د لوبې پر کتلو بوخت ول چې پر همدغه ورځ پيل کېده. په پرانېستوني (افتتاحه) غونډې کې د ماگانا د شار د خاورو ځخلو (تنظيفاتو) رييس چې فيلوسفانه څيره يې درلوده د لوړو چارواکوپه استازيتوب داسي وويل:

ډيرو پوهو او د چينې د اوبو په څير پاکو فيلوسفانو! زموږ د ښه آب و هوا ښار ته ښه راغلاست. زه د چارواکو په استازي چې ټول د کريکټ لوبې ته تللي او زه يې چې د کريکټ سخت ليوال يم جبراً ستاسو چوپړ ته را ليرلۍ يم نو دا غونډه رسماً پيل وم.

د خاورو ځخلو رييس د لږ چورت وروسته داسي اوږده کړه:

که څه هم موږ هم فيلوسفان يو او ډير ښه د عقل کارونه مو کړي دي لکه د کاناليزسيون او څښاک اوبوتر مخکې لاندي کانالونه سره گډ شوي دي موږ له عقله کار واخېست او خلک مو په دې اوبو چې له ویتامينو ډکي دي روږدي (اموخته) کړي دي. فيلوسفانوژر د اوبو گېلاسونه له مخي ليري کړل

بیایې له لږ چورت وروسته سره وگراوه او داسې یې پسې وغځوله:

د ښار د خځلو ټولول ډیر سخت او گران کار دی خو اوس مو د عقل نه کار اخیستی دی. پرېږدو چې هغه وچ شي بیا باد هغه په ناپایه تشیال (لایتناهي فضا) کښې ورکوي (دبریالیتوب یوه خندا یې وکړه)

فیلسوفانوژر ماسکونه راویستله او خپلې پزې یې وتړلې..

بیا یې لږ چورت وواهه او سر یې وگراوه او زیاته یې کړه موږ د عقل نه کار اخیستی دی. د پکوالي درمل مو پیدا کړی:

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې راویستلې.

. دي خولی ته گوری! د خولی په سر کولوسره هیڅ څوک نه پوهیږي چې څوک پک او څوک نه دی او بیایې یوه سوبمنه خندا وکړه

فیلسوفانوژر قلمونه او کتابچې له مخي لیری کړل

دی لا په همدې چورت کې وو او سر یې لا نه وو گړولی چې د فیلسوفانو د پر له پسې چکچکو په زور یې د خطابې له میزه لیري کړ. یو فیلسوف جگ شو او د اعتراض په توگه یې وویل:

کوربه هیواد دا حق نه لري زموږ وخت په اوتو بوتو ضایع کړي نورو هم دا وړاندیز ورسره تایید کړی.

د پرانیستوني وینا وروسته د کنگرې اصلي موضوع د فیلسوفانو د د کار پایله (نتجه) وه چې هر یوه دیرش-پنځوس کاله زیار گاللی ملي او نړیوالي پېښې یې څیرلي او سپړلي او د عقل خبرې یې را بر سیره کړي دي نړیوالو ته د دي خبرو ډاگیزول او رسول پیل کړل.

لومړی د امریکا لوی فیلسوف مستر جان مان براون بلک وایت داسې خپله د عقل خبره وکړه:

خپل راز پټ ساته چا ته یې مه وایه!

موږ د عقل خبره را برسیره (کشف) کړی او عملي کړي ده موږ هر ډول درسته (سلاح) جوړه کړې ده. خو چا ته نه وایو. خو نور هیوادونه که د یوې گولۍ (مرمی) انځور هم وباسي بیا نو احساساتي شي او اعلان وکړي! موږ پیدا کړه!

او هغه دی چې د ملگرو ملتو د امنیت شورا استازي هغه هیواد د ستوني نیسي او انځور یې ور څیري کوي .

د امریکا د فیلسوف خبره په چکچکو سره تایید شوه، تر چکچکو وروسته ږغونه اویوه همهمه پورته شوه. د غونډې مشر وپوښتل:

څوک څه ويل غواړي ؟

يو فيلسوف وړاندیز وکړ چې ښاغلي فيلسوفان بايد يوازي خپله د عقل خبره وکړي سرباري څرگندونو ته اړتيا نشته ځکه دلته ټول فيلسوفان دي په موخه(مقصد) پوهيږي نورو هم دا وړاندیز تاييد کړ .

بيا د روس فيلسوف پروفيسر يوري گوري يوف پوف د تربیون شا ته راغی او خپل د عقل خبره يې چې د ديرشو کلنو ازموښتنو په پايله کې يې را برسیره کړی وه داسي څرگنده کړه:

يا خپله زمري شه کنه يا د بل د درگا سپی شه کنه!

د پوف د عقل خبره په پر له پسې چکچکو تاييد شوه.

او وا بيا ووايه رغونه پورته کيده

نو پوف بيرته دا د عقل خبره را غبرگه کړه:

خپله زمري شه کنه يا د بل د درگا سپی شه کنه!

په دويمه ورځ لومړی د جاپان فيلسوف پروفيسر پان چوانگ چان چين چونگ خپل د عقل خبره داسي څرگنده کړه :

و چا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو!

مور اوس هغه پخوانی...

په پر پسې چکچکو يې په سر باري څرگندونو څخه يې لاس پر سرکړ او ټولو دا د عقل خبره په يو رغ را غبرگه کړه :

و هرچا ته په هغه سترگو گوره چې دی نه چې وو.

وروسته د جرمني پروفيسر هال بال شميت کورت د تربیون شا ته ودرید او تر يو لنډ ټوخي وروسته يې خپل د عقل خبره داسي څرگنده کړه:

هر کار چې کوې مزد يې لومړی جوت کړه!

په واه واه سره دا د عقل خبره تاييد شوه

د فيلوسفانو مخي ته ځانگړي غوزی (مخصوصي گوشکی) چې د هر وينا وال خبرې يې په هم مهاله په ۱۵۴ ژوبو ژباړلې . خوځنگه چې ټول سره پوهيدل د غورويو نه دومره کار نه اخیستل کيده.

د نورو هیوادو فیلسوفانو هم په خپل وار سره د عقل خبرې وکړې چې دومره په زړه پوري نه وې. چې همدا د افغانستان د فیلسوف وار راورسېد هغه د خپل نوم په اورډولو بوخت وو چې نور فیلسوفان گومان ونه کړي چې دی فیلسوف نه دی

نو الحاج پروفیسر پوهاند ډاکټر ماسټر جان گل جان خان قربان صاحب اخوند بیکار د پنځوس کلنو را بر سیره (کشف) کړې خبره داسې د نړیوالو غورځوټه ورسوله :

که غواړې چې هوسا شې اې افغانه! کور پسې ایله که . وطن پسې ایله که ،خپلوان پسې ایله که ، د کور سامان پسې ایله که، چې څه لرې هغه ټول شیان پسې ایله که، چونگ چونگ د فتح خان (دا ټوله یې په یوه سا داسې وویل چې سترگې یې رډي راوتلي وې).

د چکچکو داسې پر له پسې شړپ شو تا به ویل چې سواره نظام پوځیان را روان دي او ټول فیلسوفان ودریدل او خپلي خولې یې پورته پورته غورځولې:

واه واه بیایې ووايه!

که غواړي...

بیا ټول فیلسوفان نیغ ودریدل او لکه کورس تکراروله یې

که غواړي...

د جاپان ،چین او کوریا فیلسوفان د چونگ چونگ په اوریدو په نڅاه شول او خپلي ملي نڅاه گانې یې پیل کړې دا د عقل خبره دټولو له خوا تایید او تر ټولو غوره د عقل خبره وگڼل شوه او جایزه یې و گټله.

په جایزه کې پروفیسر بیکار ته د امریکا ویزه او د الوتکې ټکټ ورکول شو

پروفیسر بیکارچې د اجنت له شره خلاص شوی وو په داسې حال کې چې د سترگو یې د خوشالی اوبنکې توییدې ویزه او ټکټ مچ کړه او بېله دې چې د غونډې تر پایه پاته شي خپل لاسي بکس یې واخېست او د لاسو په ښورولو په منډه د بای بای په ویلو له تالاره ووت او سیده هوایي ډگر ته ولاړ.

اندونشیا ۱۹۹۶

کمپوټري مشر

د راديو څخه مې د نوي حکومت د غړو لو نوي مشر نومونه واوريدل او په همدې سوچونو کې ویده شوم او گډوډ خوب مې وليد چې يو ستانه(روحاني) شخصیت ته وایم چې ته دا زموږ د نوي کابينې وزيران پيژنې څرنگه خلک دي ؟

د تجارت راکړې ورکړې وزير څرنگه سپری دی؟

هغه راته وويل: هغه يو لوی او منبهور قمار باز دی!

زما د خولې نه د هو! هېښنده رغ را پورته شو

دا د کورنيو چارو د کش او گیر وزير؟

هغه يو نومور غل او قاچاقبر دی!

زما د خولې بيا د هو هېښنده رغ ووت.

او دا د مالپې د چل او ول وزير؟

هغه يو خراباتي سپری دی!

همداسې د نورو ټولو وزيرانو پوښتنه مې ځيني وکړه زما هوو ورسره روان وو په پای کې مې د نوی مشر په اړه پوښتنه ځينې وکړه.

ستانه سر وښوراوه . شونې يې بوڅې کړې او راته يې وويل: دا نه پيژنم ، نه يې پلار څرگند دی نه يې هيواد.... په همدې وخت کې له خوبه راکښيناستم.

سبا ته نابري د يوې مرکې لپاره د نوی مشر دوتر ورغلم او تر مرکې وروسته مې د خوب کيسه ورته وکړه او ورته مې وويل: چې ستانه راته ويل چې د ده کام او نه پلار او نه هيواد څرگند دي.

مشر په بې توپيري سره موسکی شو او په يوه ترخه خدا يې وويل:

رغ مه لره رښتيا وايي ټوله په سياست کې را نه ولاړه رغ مه لره اوس ماته هم ولاکه څر گند وي خو دومره پوهيږم چې چيف مې افغاني دی .

دا ځل زما د خولې په وينه د هوو رغ پورته شو خو ژر مې پرخوله لاس ونيوی.

لندن ۱۹۹۹

ټاپه

عجب زمانه وه پر بري ليكونو، دپيلومونو، سه پارچو، نکاح ليکونو ... رنگارنگ توري، سرې او زرغونې او شنې ټاپې لگول کېدې ان چې پوهنځی مو پای ته ورساوه پر بريلیک يې سپينه ټاپه راوواهله ځکه د سپينې ټاپې رنگ لمر نه خرابوی او ډير خوشاله وو، خبر نه وو چې د زمان په تيريدو سره دا ټاپې بې ارزښته کيږي او ان دهغود پتيدو ځای به نه وی او ټولې پاکيږي نور نو اوس پر اسنادو ټاپې نه بلکي پر خلکو باندي وهل کيږي دا ټاپې د سلو کالو دينداره بې دينه کوي او د سلو کلو غل څخه پير، د دوښمن څخه بادار، له جته څخه سردار جوړوي

دا اوسنی ټاپې په ريموت کنټروليرې يوازي کوف غواړي او چوف که يې نه منې زموږ کلي ته راشه مازي سر پورته که بيا د ټاپې وهل گوره هر شی چې شوې او هر چيري چې ولاړي!؟

لندن ۱۹۹۸

د دغه دغه

ښاغلو راغلو!

زه له تاسو څخه مننه کوم چې پر ما مو باور و کړ اوزه مو په خپلو رايو خپل استازی وټاکلم . ما لکه مخکې چې ژمنه کړي وه اوس هم په خپله ژمنه ولاړ يم نور ستاسو يادوني ته اړتيا نه لرم . ما د کار پلان جوړ کړ تاسو دا زما اوږد او منظم پلان تر اوسه نه دی ليدلی خیر زه به دا خپل پلان نه يوازي تاسو ته ، بلکې کوچنيانو ، ښځو او زړو ته هم وروښيم

زه خپله دا وينا په دې نارو سره لنډوم:

ژوندی دي وي زما پلان

مړه دي وي ستاسو دوښمنان

زموږ د ريس کټ کټ همدا وينا وه خو تر هغو وييو (کليمو) لاندي يې چې کرښه را کښل شوې ده (دغه) لوستل شوي دي

زه تاسو څخه دغه کوم چې پر ما مو دغه وکړ....

پام چونگنبه مه يادوه!

سرور د خانو د ميرمني پوښتنې ته ورغی چې دا ډير مهال ناروغه وه او د خبرو په ترڅ کې يې خانو ته ورته وويل:
ياره خانو! اجملي دا دوې مياشتي مخکې ښار ته تللي وو هلته ښه ډانکټر جوړ شوی راغی ، وايي د کوم ډانکټري
کورس يې ويلي دي، لروين(دوربين) پر غاړه ، غټه توره بسته په لاس کې غټوويني سترگې يې (غټي کټه بيني) پر
سترگو،نازک سپين کفن يې اغوستی او عجب لاس يې دي په يوه اوونۍ کې ناروغ هاخوا يا دېخوا کوي.

ما خپله خوانبې وروستله، هغې ته يې داسې درمل و رکړه او ورته يې پر هيز هم ورکړ چې د درمل خوړولوپه وخت
کې پام چې چونگنبه په ياد نه کړي هغې هم لکه چې چونگنبه په ياد کړې وه او هاخوا يې کړه.

دا داوس په پکو ډانکټرانو چه جوړه نه ده که ښه وی خپل پک سرونه دي جوړ کړي!

خانو چې په چورت کې تللی وو او له ځانه سره يې تکراروله :په يوه اوونۍ کې دي خوا يا هغه خوا

سرور و رته وويل :

څه درواغ خو نه درته وایم ويې ازمايه اوبيا يې د راز په ټوگه ترې وپوښتل:

-رښتيا د کاله شاوخوا مو چونگنبې شته؟

خانو په خوشالۍ ورته وويل:

هو ډيري دي!

سرور په ټينگار ورته وويل:

-که زما مني ژر يې وروله!!

ډانکټر صایب کوتان(قوتان)

د ږغ د ککر تیا (شوربگت) څخه د ژغورو دپاره د ځنگله ټولنې د گاونډیانو په سلا او مشوره و پتيله چې د گاونډي ځنگله له ازمېښتونو څخه د گټې اخیستنې لپاره ډانکټر صایب کوتان ته بلنه ورکړي

ډانکټر کوتان چې ځانگړي غوړي يې د قبض، چاغیښت، هډوکو درد. د ږغ د ککر تیا د مخنیوي لپاره را بر سیره (کشف) کړي وه او د غوړولو د ځای له پلوه يې بیلا بیلې گټې درلودې، له خپلو نظریاتو سره راغی.

د نوموړي ځنگله به رسنیو (مطبوعاتو) کې د دې ځانگړو غوړو اعلانونه پیل شول او د ږغ د ټیټوالي له کبله د کټه کولمې (مقعد) غوړول حتمي او اړین امر وگرځید، او نه کارول يې لوي جرم او گناه وگڼل شول د دغو نویو را بر سیره شوي غوړو د ږغ په جگوالي او ټیټوالي کې په رښتیا چې اعجاز کاوه. ځکه د کټه کولمې په غوړولو هغه ځواک (قوه) چې د ږغ د ایستلو لپاره اړینه وه چې ږغ خپل اصلي غاړه او تون له حنجري وپاسي ضایع کیده. لومړي ددغه کار ازمېښت پر یو کولنگي چرگ چې ډیر بې وخته اذانونه يې کوله وشو د چرگ د کټه کولمې ترغوړولو و روسته چرگ غاړه پورته کړه چې اذان وکړي خو دا قوه به يې له شا له خوا ضایع کیده او اواز يې له حنجري نه ووت.

ټول ژوي اړ شول په دې فرمان کړه وکړي او خپلي کټه کولمې په دې غوړو غوړ کړي او خپله منندويي (فرمانبرداري) ونښي.

او هغه و چې په دې کار سره د زمرو غوړ په غول بدل شو. د خره هرهر په ال ال، د مار پښهار په پښ پښ... بدل شول د هر ژوي د ژبې د بدلون سره د هغو ارو اصل هم ورک شول.

مخکې به نورو ژوي د زمري له غوره وپېرېدل خو اوس يې ورباندي د غول په اوریدو پوزخند واهه اوخندا يې پرې کوله. نور چا د زمري زور و ځواک او واکمني، د پیلمرغ درایت او عقل مندي، د پیل درنوالی، د بلبل غزلبولي... ته ارزښت نه ورکاوه هر ژوي ځان ته نوي پښتونې(شجرې) او تاریخونه جوړ کړل نور نو پړانگانو هوسی نه شوه ښکارولای، کربشا(سنجاب) غوزان نه شواي په خاورو کې پټولای، سگ لاهو د اوبو ډنډونه نه شو جوړولای او...

کرار کرار ځنگل په وچیدو شو او گل گل میري او خپل سري شول.

خو په ځنگل مینو ژوو هوډ وکړ چې ځنگل به بېرته جوړي. نو په توره شپه يې ډانکټر صیب کوتان سره له غوړو او نظریاتو له ځنگله نه ورک کړ او دا عادت يې هم ورسره ورک کړ. او دا عادت هم ورو ورو له ځناورو هیر شو.

یو زمري د یوې ډبرې شا ته پروت وو او یوموړک يې پر لکۍ غاښ ورولگوي له درده يې نابیره له خولې غور ووت، دده دغور سره ټول موړکان له ځنگله نه وتښتیدل او ځنگل يې خوشي کړ، بیرته بیدیا ته وتښتیدل. د مار د خولې بیرته پښهار راووت، د خره له خولې هرهر...

جوړې شوي پښتونې (شجرې) څيرې شوې او هر يو دخپل کار پسې روان شول.

خر چې د خېتابې ميز ته ولاړ وو او خپله عالمانه وينا يې وړاندي كوله ميز يې پر شا كړ او خپل اصلي ځاى ته يې يووړ

بېرته جم او جوش جوړ شو د چرگانو هوهو، د بلبلو چوچو، د پيلانو بوهو اوريدل پيل شول. خو د دې لپاره چې دگانوډي ځنگله اړيكې له دې ځنگله سره ويجاړ نه شي بيا هم دا غوړي يوازي د هغو چرگانو لپاره چې بې وخته اذانونه يې كوله او د هغو خرو لپاره چې د هرهر نه يې نه اوريدل كيږي چې خاندې كه ژاړي. وارديدل او په نسخه وركول كيدل.

لندن ۲۰۰۲

که زما منې کله کله گډايې هم کوه!

تورک چې واده ته خبر وو، پوره يوه گړۍ په سره لمر کې گاډۍ (بس) ته سترگې پر لار پاتې شو خو د بس گاډۍ (سرويس) پته نه وه. تر لږ چورت وروسته يې له سره خولۍ ايسته کړه وپښتان يې جر پر کړل د پتلون يوه پاڅه يې پورته او بله کښته کړه خولۍ يې کچکول کړه او دتم ځاى خلکو ته يې په مات مخي په سندرې کې ويل:

-بيچاره يم ناوخته كيږي واده ته نشم رسيدى د خداي په نامه د ټکسي کرایه خو را کړۍ ته نه نی نی...

د خلکو غوږونو ته ورغله چې وايي: بيچاره يم واده مې نه دی کړی بې کاره يم مرسته وکړئ چې يو ټکسي رانیسم ته نه نی نی...

نو چا لس چا شل په خولۍ کې ورواچولې لا نيمايي خلکو ته نه وو رسيدلى چې د پيسو شمير ورته پوره څرگند شو نو پيسې يې جيب ته کړې. خولۍ يې بېرته سمه او پر سر کړه، پاڅې يې سمې کړې د سړک د غاړې د موچي نه يې بورس واخېست بوټونه يې پري پاليش کړه يو ه فانټا يې پر سر پورته کړه او ټکسي ته يې لاس ورکړ او ولاړ.

د کيږده قدمونه! (اهسته برو) پر مهال يو تن تورک ته نژدې شو او ورته يې په سا نيولې ږغ وويل:

ته هغه نه يې چې سوال دي کاوه؟

تورک سړى سر تر پايه له نظر تير کړ د کړتې غوټو ته يې ښه څير شو چې دوې يې شليدلي وې، بوټونه يې په خټو لږلي وو شونډې يې وچې ښکاريدې داسې برېښيده چې ډوډۍ ترې خلاصه شوي وي ايله اهسته برونه را رسيدلى دى.

تورک کټ وځندل په فيلوسفانه توگه يې ورته وويل:

اې ساده! زه پوهيدم که دا کار ونه کړم تا غوندي به نهار د آهسته برو په اوريدو تيز برو کيدم چې کور کې هم پياوه را نه خلاصه نه شي

کابل ۱۹۹۰

تبر عليکم!

په جرستان کې تبر او تبر پالنه خپل لور ستونځ (اوج) ته رسيدلي وه د تبر پوښتنه د سلام پر ځای کاريدله چې دو کسه به سره مخامخ شول نو د لاس پر ځای به يې ورته وايه:

تبر عليکم!

(په کام څوک يې؟ په هغه کې بيا څوک يې؟ په هغه کې بيا...؟)

(توری يم په هغه کې بيا برگ يم په هغه کې بيا خر يم...)

که به يې کام سره نژدې راوخت نو لاسونه به يې سره وکړپوله او غبر په غبر به شول خو که توپير پيدا شوی وای بيا نو بې شپيلک (ويسل) آزاده غبر پيل کېده .

گلو چې د يو ضروري کار دپاره جرستان ته تې نو خلکو ورته وويل پام کوه که چا پوښتنه درڅخه وکړه چې په کام څوک يې داسي يو څه ورته ووايه چې هغوی پوه نه شي کنه نو په بده بلا به واوړې.

گلو د جرستان په لاره کې يو دوکان ته د څه اخېستلو لپاره تم شو دوکاندار د سلام پر ځای په مرموز ډول ترې وپوښتل: تبر عليکم!

گلو هک پک پاته شو چې څه ووايي ترلر چورت وروسته يې په داسې حال کې چې ژبه يې بنده بنده کيده زړه نا زړه وويل:

سيلاو ځی عليکم!

دوکاندار سر وښوراه او د څه غواړې پوښتنه يې ترې وکړه څو تنه چې د دوکان مخي ته ناست وه او غوړونه يې بوخ نيولي وه بيرته په خپلو کارونو اخته شول گلو هم يو ژوره سا وشړله سودا يې واخېستله او رهي شو يو کوچی چې

هلته پروت وو او په پټوکې يې ځان نغښتی وو لکه لیونی نا بېر ه را جگ شواو لکه ورکه يې چې موندلي وي نارې کړې:

ودريره چيري ځې!

پروښېرکال دي پلار زما دوه سوه وزې په لوړه شيله کې وړي وې او ته داسې خرامان خرامان روان يې را تاو شه راوړه تاوان

خلک له ځايو را جگ شول او د گلو خواته لکه کرک چې نيسي کرار کرار را نژدې کيدله همدا چې په گلو کړی (حلقه) تنگيده شور ماشور هم جگيده کرار کرار هوايې دزي هم پيل شوې او ورسره د خوشالۍ پټو وان هم ورسره پورته پورته غورځول کيدل.

خوار گلو له شرمه په خولو کې ډوب و چې کوم خراب کار يې کړی دی چې د ده به نيولو دومره خوشالۍ جوړه شوه

يو سپين ږيري چې نوی د ډزو څخه خبر شوي ووراغی گلو خوشاله شو چې هغه به يې د دې وحشانو نه خلاص کړی گلوته چې لاسونه او پښې يې ټينگی تړل شوي وې ورنژدې شو.

گلو خوشاله شو چې اوس به يې هغه د دې مصيبت نه خلاص کړی خو هغه لومړی د هغه پر مخ ورتو کړل او بيا يې وپوښتل:

څه پيښه ده؟

دا سيلاو ځی عليکم دی! هغه چې نيکه يې پروښېرکال زما دوه سوه پينځوس وزې په لوړه شيله کې يوړل! په یاد دي شول هو هغه چې زما دوه سوه وزې هم ور پسې وې!

سپين ږيري يو وار بيا په نارو سوړو شو

او ويل يې:

ما پرېږدی چې ځان غازي کړم!

خو خلکو هغه ټينگ نيولی وو

اودگلو گرد چارپيره اتې پيل شو

لندن ۲۰۰۰

د درواغو بازار...

د لندن د کډوالۍ کارمندانو (ایمیگریشن) د ورځني چارو د اسانتیا لپاره د درواغو سنجولو ماشین د ساینس د کارپوهانو په مرسته په ډیر لوړ لگښت جوړ او نصب کړ خو د دې ماشین گيچ هیڅ کله له سرې لیکې څخه را کښته نه شو د دوی په خیال چې کار نه کوي نو یو بل ماشین یې د رښتیا ویلو د څرگندتیا لپاره جوړ او نصب کړ. یو افغاني رښتینی ډاکټر چې د دښمني له کبله کډوالي ته اړ ایستل شوی وو خپل د شلو کلنو د خواریو کور، شتمني یې وپلورل ځان یې لندن ته راوړسوه او دلته یې د رښتیا ویلو د ماشین کوټې ته بوت. ډاکټر چې پر پوه او علم یې باور درلود اود درواغو ویلو یې بد راتلل نو په خپله انټرویو کې یې رښتیا وویل:

زه یو ډاکټر وم په روغتون کې مې کار کوی د دښمني له امله مې ژوند په خطر کې وو.....

د کډوالۍ کارمندانو په هېښتیا ترې وپوښتل:

یوازی ډاکټر وي بل کوم دولتي څوکۍ دي نه لرله؟

کوم وزیر، صدراعظم، رییس جمهور یا باچا نه وې؟

ډاکټر نه پوهیده چې دلته ټول راغلي کډوال لږ تر لږه دوه درې دوره باچاهي کړي ده. یا صدراعظمان وو

د کډوالۍ کارمندانو بیا ترې وپوښتل:

لږ تر لږه کوم باچا کوم وزیر- مزیر...؟

ډاکټر د نه په ویلو سر وښوراوه

د کډوالي یو کارمند ډاکټر ته د دیپورت پانه ورکړه چې په هغه کې لیکل شوي وه:

موږ عادي ډاکټران. استادان نه منو د داسو خلکو په منلو سره به د کډوالو سیل را مات شي. موږ تر اوسه یوازي دیرش زره افغاني مهاجر منلي دي چې هر یو یې لږ تر لږه یوه دوره باچاهي- ماچاهي یا صدراعظمي تیره کړې ده

د رښتیا ویلو ماشین گيچ هم هیڅ پورته نه شو نو هغه و چې هغه ماشین یې هم لکه خوار ډاکټر دیپورت کړ.

نو دا چې ولي دلته ځیني راغلي کډوال ډیر درواغ وايي دا ځکه د دوی د د رواغو خوند لیدلی دی او دا چې ولي ځیني ځانونه باچاهان گڼي او لکه باچاهان برخورد کوی او نور خپل رعایا گڼي دا ځکه چې د دوي کیسونه په پاچاهي منل شوي دي .

لندن ۲۰۰۲

ویر مې زده کړ!

ددې لپاره چې د هیوادد نه پر مختگ علت جوت شي نو یوه ټول پوښتنه (عمومي ریفرنډم) اعلان شو چې جوت شي خلک په دې اړه خپل نظریات په لیکلي توگه ښاروالي ته ورولیږي. هر هغه چا چې ښه دلیل ولیکی د هغه عکس به د نوي چاپیدونکي یو لکي نوټ انځور کيږي په زرگونه دلیلونه ښاروالي ته راورسیدل چې ځیني یې دا دي:

-تلویزونونه لا ټول نه دي په دار شوي

-د نارینو حجاب نه دي سمبال شوي

-ډمانو ته په دولت کې ونډه نه ده ورکړ شوې

-کوڅه ډب سپي په قدرت کې نه دي گډ شوي

-ځوانان ټول نه دي مړه شوي

-پوهان ټول نه دي تښتیدلي

-سیاست کوونکو په کال کې هډو یو رښتیا هم نه دی ویلي

-رهبرانو خپل تاریخ سم نه دی لوستی

-ښه ته مو ښه اوبد ته مو بد نه دي ویلي

-دولتي څوکی د پښو د مېچ پر بنسټ (لمبر په اساس) نه دي ویشل شو

- ...

خو د مستري یو شاگرد دا جایزه یووړه خو عکس یې چاپ نه شو ځکه نظام بدل شو

دي شاگرد لیکي وه چې استاذان شاگردان خپل نوکران گڼي او بیا یې ورپسي زیاته کړي وه :

زه دا دیرش کاله له ویررینگ کار سره شاگرد یم دوکان جارو کوم ، سودا راوړم، کتو پخوم، لوبښي مینځم ، چای دموم دا ټوله مې ښه زده کړي دي خو په ویررینگ نه پوهیږم ځکه کله چې د اصلي کار ځای راشي نو استاذ ما دیو بل کار پسې لیږي چې زده یې نه کړم له ما څخه د شاگرد په بیه د نوکر کار اخلي همدا لامل دی چې زه په ویر پوهیږم اورینگ مې نه دی زده

ښه او بد

چې ژوندي يې تر تا بد او چې مړ شوې له تا بل ښه نه شته؟ له وگړو له نظره
چې برحاله يې تر تا ښه چې منفک شوې تر تا بل بد نشته---د همکارانو له نظره
چې جره (مجرد) يې تر تا ښه چې کوروال شوې تر تا بد نشته---له انجونو له نظره
چې پلار د بچو يې له تا نه بد که بې بچو يې له تا نه ښه نشته---د کرايي دار له نظره
چې نرم خوی يې له تا ښه که تند خوی يې له تا بد نشته---د ميرمني له نظره
که لکړه لرې له تا بد او که يې نه لرې له تا ښه نشته---د سپو له نظره
چې ډيره پريږدي له تا بد او که يې خړبېي له تا ښه نشته---د ډمانو له نظره
چې شتمن يې له تا ښه او که غريب وي له تا بد نشته؟ د خپلوانو له نظره
که موټر لرې له تا ښه او که يې نه لرې له تا بد نشته---د گاوندپيانو له نظره
پيسه دوست که درواغجن شی يوه غيران ته بم اټوم شي---د پوهانو له نظره
په سياست کې رښتيا نه شته، بېله غلا دغله بل کار نشته؟ د تجربو له نظره

ملت او حکومت

شاگل خان د يوه سياسي گوند په پټو سترگو د ټولو پريکړو په منلو سره د خپل کلي وکیل وټاکل شواو ددې لپاره
چې له نورو خلکو نه وپيژندل شي يو ه سره چترى يې په خپلو پيسو رانيوله هر چيري چې به تى که باران و که لمر
که به پلي ووياسپور که به په گاډى کې وو يا په مغازه کې هر چيري به يې چترى په سر نيولي وه
چا ترې وپوښتل چې وکیل صيب ولي دي په سرويس کې پر سر چترى نيولې ده؟ يو خو باران نشته او بل داچې
موټر تيب دى او بيروبار دى ته هم ورسره په عذاب يې او هغه خلکو ته چې تا و رسره ژمنه کړي ده چې مرسته
ورسره کوي هم په تنگيږي

وکیل صيب په ډيره امرانه گړدود (لهجه) تر يو لنډپوڅي او غاړي تازه کولو وروسته وويل:

مور چې وروسته پاته يو همدا لامل دی ځکه ملت او حکومت بايد سره جلا شي که زه چيري دا چتری په سر نه کړم څرنگه به حکومت اوملت يعني زه او ته څوک وپيژني (کت کت يې وخنډل)

رښتيا هم د داسي ده د حکومت سړي بايد يا چتری يا قره قلی يا لويه صدری يا هم لکی ولري يا نور څه چې د ملت څخه يې توپيرو شي

ستنګري ښځې

فرانکلن وايي د ښځو ژبې تورې دي او هغوی هيڅ وخت نه پرېږدي چې تورې يې زنگ ووهي رښتيا هم د ښځو ژبې غوڅوونکي (جارحه) او اورنيو(ناربه) وسلو ته ورته دي او دځينو ژبې د سرو زرو کوچنۍ زينتي تورې دي چې په اساني د مېړه د خپلوانو پر بدن ننوتلای شي. دي ډول ژبه لرونکو ښځو ته لاکتي ښځې هم وايي د ځينو نوري ژبې کت مټ د ستوې(پيش قبضې) په غټوالي او تيره والي دي چې د مېړه د دوستانو لاسونه او پښې په يو ه گوزار پرې کوي چې تور زنی ښځې هم ورته وايي.

د دي ښځو او د هغو د مېړو ځانګړتياوي داسي لنډيز مومي:

-لاکتی ښځې کور او مېړه خپل کني د سهار له لمانځه څخه تر ماخستن پوري د کور کارونه لکه جارو ، اوږه اخښل، دډوډۍ پخول، کالي پر يولل د مېړه چاپي کول او پر مخ سرخي او سپيده تپل او د سهار دپاره اوبه تودول په يوازي توګه پر مخ بيایي مېړونه يې هم د دو تر له څوکۍ څخه د ناستي سترې شوي وي لکه يرغه آس تر کوره ځان رسوي خو د کور وړه ته د رسيدو سره سم سست او بيحاله لکه سل کلن سپين ږيري کړوپ او او کور په ټوڅه ټوڅه د کاله انګر ته ننوځي او ځان هغې کوربچې ته چې تر مخه ورته اواره شوې ده رسوي او اوږد اوږد غځيږي توري هيلي چای او چاپي کول يې اړين(حتمي) کار دی خو د زينتي تورې د زنگ د مخنيوي په پار د مېړه د نورو خپلوانو د چخولو نغمه د مېړه غوږ ته رسوي.

ستوې ډوله ښځې د مېړه سره يو ځای له خوبه راکښيني د کور ساده کارونه په خپله يا پر خواښي اجرا کوي او گران کارونه د کورني کار په ډول مېړه ته پرېږدي ،د مېړه د تګ سر يو ځای دا هم له کوروځي او د مېړه د رارسيدو سره يوځای کورته رارسيرې او مېړه يې د رسېدو سره سم په کورني کار بوخت کيږي غوږ لوښې، خيرن کالي، اوتو... او چای دمول...

ستومانه ستوې ښځې تر چای دمولو پوري ارام کوي د پيالو په شړنگي سره پر ځای جگي کښيني او چای څښي او د دې لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه د خپلوانو په ردو او بدو ويلو پيل کوي د دې غوږونه او د هغه بل پوزه پرې کوي.

درېمه ډله يې تور زني ښخې دي چې په يوولسو بجو له خوبه را کښيني په بېرسر او ناولي مخ د مېړه د تياري کړي سرې چای نوش جان کوي تر سينگار و روسته د پلار او يا دوستانو کره ځي او هغه وخت چې مېړه يې ټول کورني کارونه وکړي ايله بېله دا هم کورته رارسېږي او له واره د دي لپاره چې تورې يې زنگ ونه وهي د مېړه پر دوستانو بريد کوي د هغو سرونه پرې کوي او چې مېړونه خوار يې څه ووايي نو د واره په سينگار ځي کې سينگار کړي مخونه پريمنځي او مېړونه لرمون خوړين پريږدي.

خو يه وروره! يوه بله ډله ښخې هم شته چې اورني(ناريه) ژبې لري چې يو وار يې موخه (هدف) ونيسي او هغه تباه کوي د ستنگر غوندي د موخې پسې وي دې ښځو ته ستنگرې ښخې وايي که دا ښځې ووايي چې ستا مور نور په دې کور کې اوسيدی نشي بيا چې هغه ورکه يا مړه نه کړي نه يې پريږدي د دې ښځو مېړونه سهار وختي راکښيني ټول کورني کارونه تر سره کوي بيا نو خپلو دندو ته ځي د دندو له بشپړيدو نه مخکې په يوه بهانه کورونو ته راځي چای دموي چې ميرمني يې راورسېږي بوټونه يې ورباسي هندي گل ماله (گيت ماله) ويډو ته اچوي او ورو ورو يې چاپي کوي. د ستنگري غوم غوم چې نور دي ورورنه دي ورور تر هغه دوام کوي چې خوار مېړه يې ومني چې ورور يې نه دي نور ورور.

خوار مېړه چې د ديگ او چاير څخه وزگار شي نو سينگار ځي ته کښيني سترگې توري، ميک اپ او لېسرين وټپي د زرو اميل واچوي او په ناز ناز د ستنگرې خوا ته ورشي او د جار دي شم جار دي شم په ويلو د ستنگرې دود پو کوي او په چورت کې وي چې سهار ته اوبه تودي کړي کنه.

ټولواکمني (امپراتوري)

د شرمښ له گوانښيدو، ښکځلو، غورچونو او بې ځايه پلمو څخه د خټو ډکي لوی ويالې دېخوا ټول ژوي ډير په رېر اخته وه خو د ويالې هاخوا ژويو ښه ژوند درلود ځکه هغوی شرمښ نه درلود

د ويالې دېخوا ژوو د ځان د ژغورتيا لپاره يو پلان جوړ کړ او د پلان د پلې کولو دنده يې زړې گېډرې ته ورپه غاړه کړ چې شرمښ لکه پلار يې په خټو کې ډوب کړي.

يو و رخ زړې گيدرې شرمښ په خبرو خبروله خټو ډکي ويالې ته بوت او د هغې خوا د خوږو غوښو ژويو ښيگنې يې ورته څرگندولې او هم يې له پلان سره سم په درواغو سره پر دواړو خواو د ده د پلار واکمني کيسې ورته کولې او په مکر يې ورته ويل:

پلار دي ډير زړه وړ حکمران وو دلته به ودرید او له ویالې به یې په پتو سترگو ټوپ واهه هلته به یې یوه هوسی نوش جان کړه بیا به بیرته دپخوا راغی هغه وخت دا ویاله ډیره پسروره وه اوس خو ډیره کمبره شوي ده، ته هم د هغه پلار زوي یې لږ مېرانه وکړه په تا کې هم د هغه پلار وینه چلیږي

د شرمښ په رگو کې دغیرت وینه وچلیدله تر شا ولاړ خو زړه یې ونه کړ چې ټوپ ووهي سترگې یې سرې شوې زړې گیدرې پر له پسې هڅاوه او په مکر یې ورته ویل:

کټ مټ لکه پلارغوندی دي د هغه سترگې به هم تکی سرې شوې خو ټوپ به یې کړ.

شرمښ بیا تر شا ولاړ خو د ویالې په لیدو خولې پرې را ماتې شوې. زړې گیدرې په مکر د واه واه کټ مټ لکه پلار دي! هغه هم په لومړي پلا هم داسي... خو ټوپ به یې کړ.

ویلو سره یې شرمښ نه پرېښود چې د دي کاره لاس په سر شي.

شرمښ د پلارد غیرت خبرو نور هم زړور کړ. بیا تر شا ولاړ خو بدن یې ورپرید او پښې یې سستی شوې.

زړې گیدرې د شاباش په ویلو سره وویل:

کټ مټ لکه پلار دي پر هغه به هم د غیرت خولې را ماتې شوي او لوند خینبت به شو او ټول بدن به یې له غروره رپرېدې اوځان به یې لوند کړ تا خو لا تر اوسه ځان نه وی لوند کړی!

شرمښ ته دا ټول کارونه عادي وښوول شول د پلار غیرت یې سترگو ته نیغ ودرید تر شا ولاړ په منډه شو او ټوپ یې کړل تر ویالې هغه خوا واوښت.

شرمښ خپله امپراتوري جوړه کړه ځکه په اساني اوښت او راوښت د زړې گیدرې بې کچه هڅول د شرمښ د امپراتوري د جوړولو لامل شو. ددې پر ځای چې یې دا خوا له ظلمه وژغوري هاخوا یې هم په غضب اخته کړه.

زړې گیدرې په ناسمي هڅوني له کبله د مکارې لقب ورکړ شو. که څه هم زړې گیدرې ددې تاریخي خیانت له کبله ځان په هم هغه خټو کې ننه ایست خو گټه یې ونه کړه اوپه تاریخ کې همداسي خوندي شوه.

د درویش ډالی

زلمی ترکان چې د تندي په خولو او دلاسو په ټناکو یې ځان نه شو مړولای، د یوه بډاي سړي پر لور مین شو شپه او ورځ لکه ماهي تپیده په ډیر زړورتیا د انجلۍ پلار ته د مرکې لپاره ورغی او له ځان سره یې وویل:

يا مرگ يا بری!

د انجلۍ پلار زلمي ته وويل:

په يوه شرط لور درکوم ته به ماته يو لک افغانی په درويزه (فقر) برابر وي!

مجنون زلمي چې په لسو کلنو کې يې د زرو افغانیو څښتن شوي نه و نو يولک په درويزه برابرول ورته نا شونی وېرېښيده زړه يې و ځان تر موټر لاندي کړي خو بيا يې له ځان سره وويل:

يو ازمېښت به وکړم! بيا يې د ملنگي کالي واغوستل او کچکول يې پر غاړه کړ کوڅه په کوڅه، کور په کور يې گدايي کوله، څه مهال لا نه وو تير شوی چې ونه يې ښه جگه شوه، سره بارڅوگان يې وکړه او ښه چاغ شو او بل دا چې تر يو لک نه يې ډيري پيسې ټولي کړې نو د انجلۍ د کور پر لور رهي شو په لاره کې يې له ځان سره ويل:

کاشکي له دې چمه (معاملې) تير شم

خوله دې کبله چې ژمنه يې کړي وه نو ورغی او د پيسو ډک بکس يې د انجلۍ د پلار مخي ته کيښود.

د انجلۍ پلار پيسې وشميرلې او بيا يې ورته وويل:

سمه ده اوس نو گدايي پرېرده! ورځه خپل اصلي کسب پيل کړه!

درويزگر زلمي په غوسه ورته وويل:

دا څه وايي څنگه پرېردم!

تا دگدايي خوند ليدلی دی؟ که له ځانه لگيا يې!

د انجلۍ پلار ورته په غوسه وويل:

دا زما شرط دی!

درويزگر ورته په غوسه وويل:

زه ستا د لور نه تيريدای شم خو د د رويزگري څخه نه!

او زياته يې کړه: څه بيوزلی خو نه يم زر انډيوالانې مې نوري ستا له لور نه ښه پيدا کړي دي دا چې ژمنه مې کړي وه راغلم کنه زه او ستا لور ډير سره ليری يو دا يو لک افغانی مې هم د درويش ډالی در بخښلي دي!

د خدای په امان.

د روژي پر پنځلسمه اختر شو

دا د هغو درو ❖ څلورو وگړو كيسه ده چې د بل يې نه اوریده. وايي داسې هيوادونه هم شته چې ټول سره يو د بل نه اوري يا لږ اوري بايد توبه وکارو چې له داسي خلکو څخه مو دی خدای وساتي او خدای دي دا وس ورکړي چې غوږنی (گوشکي) ځان ته واخلي.

وايي کون جمال سپيره غوږونه او وچي شونډې لالهانده هاخوا دېخوا به بېره گرځيد را گرځيد او هر څوک به چې مخي ته ورغی. نو په ډير ټيټ رغ چې يوازي دی پوهیده چې څه وايي ترې پوښتل:

-وروره زما وزې ورکي دي يوه يې شودې کوي او بله يې وچه ده. د وچي بيا يو ښکر مات دی زوی مې وړی دی...

-لارويو به د ده له حرکاتو او شونډو له رپيدو څخه اټکل کاوه چې خیر غواړي نو په غوسه به يې ورته وويل:

-خدای دي درکړي ځوان سړي يې شرم وکړه ځان او اندام دي گوره خیر غواړې بې غیرته!!..

-چا چا به لا له غوسې غاښونه ورته چيچل.

-کون جمال په نهيلی د کور خوا ته روان و او له ځان سره يې غوم غوم وو او ويل يې:

-اخيره زمانه ده څوک د چا نه اوري نن ده که سبا هرومرو قيامت دی خو سترگې يې پر يوه بزگر ولگېدې له خوشالی يې سترگې وبریښيدې او مخامخ ورته ودرید او ورته يې چې هغه هم له بد مرغه کون وو وويل:

-سلام عليكم! زما دوې وزې ورکي شوي دي يوه شودې کوي او بله وچه ده او يو ښکر يې هم مات دی زوی مې وړی دی مور يې شودې نه لري....

بزگر چې په خپل کار اخته وو فکر يې وکړ چې دی هم روژه ماتي ته وړيا ترکاري غواړي نو په غوسه يې ورته وويل:

-زه دلته ترکاري نه پلورم ورځه له باراز نه يې وپلوره!

لاس يې د بازار خواته ونيوي

کون جمال د خیر يوسي په ويلو د بازار خواته رهي شو اوله ځان سره يې ويل دا چې قيامت نه راځي د داسو ښو خلکو له برکته دی

جمال سوچ وکړ چې هغه ورته ويل وزې د بازا رخواته تلي دي نو د منني په پار يې ورته وويل:

-خیر يوسي وروره چې راودي ښوولې!

بزگر سوچ کاوه هغه ورته بد او رد وايي نو هغه ورته وويل:

-خه وروره چې بيا را نه شي!

له نيکه مرغه جمال خپلي ورکي وزې په بازار کې وموندلې او په خوشالي کورته راغی او ټوله کيسه يې و خپلي ميرمني ته وکړه او دا چې اوس هم ښه ښه خلک پيدا کيږي شکرونه يې وايستل.

جمال او ميرمني يې وپتيله چې دا وچه وزه چې يو ښکر يې مات دی و بزگر ته وښيي ځکه دوی يې له لوی لالهاندي څخه ژغورلي وو . جمال وچې وزه له روغ ښکره ونيوله او بزگر ته يې بوتله

-بزگره وروه! خدای دی خیر درکړي ښه سپری يې زموږ ورکي وزې دي را وښودلې کنه په کومه قصابي کې به يې اوس غوښې پلورل کېدې او زما زوی به له لوږې مړ وای. دا وچه وزه يې ستا خیر که يو ښکر يې مات دي

(د اشارو سره).

بزگر چې د جمال شونډې او د وزې مات ښکر وليد داسي پوه : چې په ناحقه تور واوښت او داسې وايي چې ولي دي زما د وزې ښکر مات کړی دی.

بزگر په داسي حال کې چې له غوسې ريرديدې وويل:

-زه والکه خبر يم بيا له پونۍ خو نه يم چې د پرديو خلکو د وزې ښکر مات کړم هغه هم په دې مبارکه روژه کې توبه توبه ځه وروره لار دي واهه!

دوه کاڼه دواړه کرار کرار اخته وه يو څه ويل کيدل او يو بل شی مانا ترې اخېستل کيدله.

جمال داسي وانگيرله چې بزگر ورته وايي وچه وزه نه غواړم هغه بله د شودو هغې راکړه!

نوهغه زاری يې ورته پيل کړې :

-دواړه دي له تا جار شي خو د هغې بلي شودې خپل زوی ته ورکوم مور يې شودې نه لري دغه ښکر ماته وزه ومنه(د اشارو سره)

د جمال ننوتې و بزگر ته غوسه او قهر ښکارېده.

(د دې نه ښکاري که څوک د چا خبري نه اوري نو کړه يې هم نه ويني خپل سوچ يې خبري او کړه ورنښيي)

دبزگر چې وار په واريې غوسه له دې ناحقه تور څخه زياتيده وويل:

اوس چې ترکاري نه درکوم قست اخلي ما له هغه سره وپيژندي چې دنګه مار (دعواجلاب) يې!

د دوي خبري دومره ردي بدلي شوې چې لاس او گريوان شول نو غوره يې دا وگڼله چې درېيم سړي ته ورشي . نو په داسي حال کې چې د دواړو خولې ښوریدي(په اشارو سره) يو په غوسه او بل په ننوتې وو سره رهي شول په لاره کې يې يو سپين ږيري چې د بده مرغه هغه هم کون وو او بام يې اخپراوه وليد دواړو خپله کيسه ورته په يو وار پيل کړه:

سپين ږيري چې د دواړو د لاسو او شونډانو ښوریدل وليدل نو پوه شو چې دوی شکایت ته راغلي دي دوی وايي دا کوڅه مو ولي په اخپړ بنده کړي ده. ولي گانې (اوگيره) په کور کې نه نيسي.

سپين ږيري سوچ وکړ چې يو خو سپين ږيري دي او بل دا چې روژه ده نو راځه دوی ملامت کړه نو لکه چې شخړه يې په پيسو غوښتله لستونې يې بد وهل ملا يې په پتو ټينگه وتړله له بامه راکوز شو او په کوڅه کې د شو نډانو ښوریدل او لاسونه غورځول خپل لوړ ستونځ (اوج) ته ورسیدل:

دا لاره د چا دپلار ده!خود يې بندوم څوک يې قواله لري!!لاس مو تر لندنه خلاص! زه نر نه وينم! بښنه غواړم مور يې شوي نه لري.. وچه وزه... مات ښکر... ترکاري....

لاسونه هرې خواته په اشارو وه شونډي په ښوریدو وې.

نورو لارويو سوچ کاوه چې گوندي دوي ورزش کوي

کرار کرار دا و رزش توند او تيز شو،يو پر بل بریدونه پيل شول يو وار به خټگر لاندي شو بيا به بزگر او کله کله کون جمال لاندي شو

په همدې جگړه کې روژه ماتي هم تير شو نو درې سره وپيټيله چې کازي ته ولاړ شي نو درې واره کازي ته ورغلل له بده مرغه کازي هم کون وو او خدای خبر څومره پريکړې به يې هسي په اټکلي ډول کړي وي:

جمال ، خټگر او بزگر د کازي په ليدو په يو وار په خبرو او اشارو شول:

-چا لاره بنده کړي ... بښنه غواړم مور يې شوي نه لري....پورته مې کاگل کوی... هاخوا بازار....

کازي د دوی په ليدو په غوسه شو او ويې ويل:- يو يو شاهدي ورکړي!

خټگر چې تر نورو ډير سپين ږيري وو لږ مخته او په اشارو شو

-ما پورته پر بام کاگل کوي(پورته يې گوته ونيوله)

هغو دوو نورو هم سر وښوراوه

کازي چې ډير پوه سړي وو او پوهيدی چې هونښيارانو ته يوه توری بس دی نو له ځان سره يې سوچ وکړ د دوو پر ځای درې شاهدي ته راغلي دي خلگ به وايي کازي بې عقله دی، دی په نیمه نه پوهیږي زه دومره بې عقله نه یم نو له ځایه پورته شو او ویې ویل:

بس بس زه پوه شوم چې تاسوسپوژمی لیدلي ده ځی سبا اختر دي (له داسي پریکړي جار شم رښتیا هم د سپوږمی څوارلسمه وه او دوی هم سپوژمي لیدلي وه)

او هغه وو چې د روژي پنځلسمه اختر شو مور لا د ماشومانو لپاره د کالو ټوکر نه وو اخیستي.

یو مشر چې د بل نه اوري او د بل په اشاره پریکړې کوي هروروه به د روژې په پنځلسمه اختر وی خو د لسو مشرانو په پریکړو نه پوهیږم چې څه وخت اختر او څرنگه اختر شي او....

پر پاچاهي يې نه ورکوم

ترافیک غورازه چکله موټر ته لاس ورکړ . موټر و درید او د کړکۍ له ماتې ښیښې نه د موټروان سر را ښکاره شو.

ترافیک : ليسانس او جواز سير دي راکړه!

چلونکي دېخوا هاخوا د واسکت جیبونه ولټول او ويي ويل:

-راڅخه ورک شوي دي!

ترافیک ورته په غوسه شو او له يو دوه پټکو وروسته يې موټر د سړک پر غاړه ودروی او د جریمې د پانې په لیکلو بوخت شو

موټروان د واسکت له غوړ جیب نه د نسوارو ډبلی راوکښن د مخ او غاښو په لیدو شو او له ځان سره يې غوم غوم وکړ او ورو يې وويل:

تر دې موټرواني خو د ترافیکو کومندانې ښه ده.

ترافیک د جریمې پانه موټروان ته ورکړه

موټروان په تونده لهجه وپوښتل :

-څودي؟

-دوه سوه!

موټروان د شنو لوټو بڼدل راويست او يو لوټ يې ترافیک ته گذار کړ او ورسره يې وويل:

نور يې ستا!

موټر يې سوچ کړ او په داسي حال کې چې گير يې اليشاوه(بدلاوه) د ځان سره و ويل:

-نه بابا پر پاچاهي يې نه ورکوم او په روڼ تندي پر خپله لار روان شو

کابل ۱۹۹۱

د څوکي خوند

ترهغې وروسته چې جلندر خان له رياست ليري شو برات گل خان چې ډير ښه چلندي او ټولنيز سپري دی زموږ رييس شو هغه هر چا ته ان که د نهمې رتبې مامور هم وي له ځايه ورته پورته کيږي د لاس روغېر ورسره کوي او تر کتنې وروسته يې تر وره پوري بدرگه کوي. زما دا کړه وږه ډير خوښيږي ځکه د انسان کرامت ته درناوی تر ټولو ښه کار دی.

ورو ورو څير کيدم چې نوی رييس صيب يوازي پخواني رييس جلندر خان ته له ځايه نه پورته کيږي په ناستي روغېر ورسره کوي او وروسته يې هم نه بدرگه کوي

ما ته دا معما پيچلې وه نو ځکه مې يوه ورځ رييس صيب ته ورغلم. ماته چې د تحريراتو کارمند وم له ځايه جگ شو تر روغېر وروسته مې د يوې پوښتنې غوښتنه ترې وکړه هغه په ورين تندي اجازه راکړه:

ماځيني وپوښتل:

-رييس صيب که څه سپين سترگې کيږي خو بيا هم ستاسو ښه چلند دا جورت راکوي چې يوه پوښتنه درڅخه وکړم.

-مهرباني!

تاسود هغه ښه چال چلنداو سلوک له مخي چې لری ټولو اړوندو ته چې ستاسو ليدو ته راځي له ځايه جگيږي خو... خو يوازي جلندر خان ته ...

که مو ډير ځيني بد راځي چې نور دلته د راتلو اجازه ورنه کړم.

رييس وويل:

-نه، نه!

د ريسس تندي لا پراخ شو او لږ موسکي شو او ويې ويل:-

-هغه داسي سړي دی که چيري زه له ځايه پورته شم هغه سم له لاسه زما پر ځای کښېني او ورو يې زياته کړه:

هغه د دې څوکۍ خوند ليدلی دی.

مامور باشي خشره باشي پيش بيا

په داسي حال چې لاسونه مې په خپلو پرسيدلو جيبو نيولی وو په بسم الله ويلو سره د ميوو د کراچيو گڼه گونې ته ننوتلم او له ځان سره مې وويل:

-شريفه! نن دي پوره پنځه بنډله د لسگونو نوټونو تنخواه او ماکول اخيستي، جيب دي ډک دی چې نن ميوه نه اخلي نو کله به يې اخلي؟

د ميرمني خبرې مې په غوږو کې ازانگې کوي چې ويلې:

-هو سړيه! گوره شوي نه لرم ماشوم وړی دی د گاونډي ښځې ته ډاکټر ويلي وو ښوروا او ميوه خوره چې شوي وکړې نو يا غوښه راوړه يا ميوه چې شوي وکړم.

غوښې خو مود لوی اختر په لومړۍ و رخ وخورې پاته شوه ميوه د ځان سره مې حساب وکړ که پوډري شوي واخلم د کور کرايه، برېښنا، صابون، کوپوني توکې، جارو، تيل او د راډيو بالتۍ به په څه واخلم نو هر ورو شوي اخلم.

ښه کومه ميوه واخلم را په ياد شول خټکي ښه دی ځکه کله چې مې ميرمن د هيلۍ په واده کې خټکي خوړلې وو نو په ډيره خوشالۍ يې د شپې راته ويلي وه:

هو سړيه! نن مې شوي ډيري شوي دي ولي؟

نن مې خټکي خوړلې دی (په ډيره خوشالۍ) نو خټکي پلورنکي ته نژدې شوم او زړه نا زړه مې ترې پوښتنه وکړه:

کاکا من په څو دی؟

پلورونکي ما ته وکتل خو څه يې ونه ويل. له شا نه يو بل ږغ کړه:

من په څو دی؟

پلورونکي د رښتني پيرونکي د ږغ په اوريدو له واره ځواب ورکړ:

-اته سوه.

ډير ورو د دوکان له څنگه تير شوم چې پلورنکي مې ونه ويني. هر خټکی له من - درې چارکه کم نه وو او ما ۲۲۰ افغانی ونډه ورته ایستلې وه نو له ځانه سره مې وويل:

خټکی نه شفتالو، نو د شفتالو کراچې ته ودریدم، خو ژر پوه شوم چې شفتالو هم شودې نه ډيروي، همدارنگه هندوانې، زردالو. ام، گيلاس...

يو هم زما په خيال شودې نه ډيروي، په همدې چورتونو کې وم چې کومه میوه شودې زیاتوي، چې د مامور سرگردان خبرې را په یاد شوې، چې ويل يې که میوه خورې نو ماښام يې اخله ډير ارزانه وي.

کور ته ولاړم او ناوخته د میوې د کراچيو بازار ته د دوه سوو افغانیو سره ورغلم پیسې مې د کیسه برانو له ویرې په کور کې پرینبودې ځان او کیسه بر مې دواړه بیغمه کړل.

جوړ جشن وو په هري کراچي گیس خړیده او ځلیده خو نرخونه همدا رنگه لوړ وه نود هري میوې د نرخ په اوریدو په موزون قدم ترې تیریدم اخیر گیسونه هم تیل خوري، خو د شودو د زیاتیدو میوه نه پیدا کیده. له یوې کراچي نه چې د نورو نه لږ وړاندي وه د سړک منځ کي ولاړه وه او گیس يې هم نه درلود داسي رغ پورته کیده:

مامور باشي خشره خور باشي پیش بیا!

له ځانه سره مې وويل:

لکه چې همدا بې گيسه کراچي د مامورينو ده او همدا ماته وايي پیش بیا، نو کراچي ته نژدې شوم په کراچي کې الوبالو وو هغه هم ډير ارزانه چارک په ۱۶۰ افغانی له واره مې له الوبالو څخه کڅوړه ډکه کړه او د سترگو تر کونجو مې بل پیریدونکي ته چې زما څنگ ته ولاړ وکتل هغه هم ماته مامور ښکاره شو او هغه ته زه . په ډير ویاړ او غرور مې د میوې کڅوړه په لاس کې ونيوله او د موټر تم ځی ته وراغلم خو اخيري سرویس را نه تللی وو او پر ځای يې ټکسي ولاړ ووچې په سل افغانی يې یو تن پورته کاوه او زما سره څلویښت افغانی وې. ټکسي موټران تلل او راتلل هیچ چا چنه مننه نه ورسره واهله او هیڅ ټکسي وان هم نه ويل مامور باشي خشره خور باشي بی پول باشي پیش بیا!

یو ټکسي ته چې دوه سپرلی يې کمی وې ورغلم او په عذر مې ورته وويل:

وروه څلویښت افغانی درکوم مامور یم نوري راسره نشته!

هغه راته په غوسه وويل:

څوک بیا تجار دی چې ته مامور يې اخیر موټر تیل خوری څه اوبه خو نه خوري!

موټر يې سويچ کړ او ولاړ.

پر سرک څوک نه ښکارېده يوه کراچي روانه وه چې يو تن پر هغه ناست او بل هغه راکښله زه هم د کوڅه دريو سپو له ويرې ورسره ملگري شوم. هغوی تيز تلل او ما ورسره ځغاستل له ځانه سره مې سوچ وکړ او داسي هوډ مې وکړ. چې دوی دواړه پر کراچي کښيني او زه به يې راکاږم، ما کڅوړه پر کراچي کښووله چې څيري نه شي او په دې ډول تر يو ځای پوري له دوی سره او هغه نه وروسته يوازي په داسي حال کې چې دشپې بنديز پيل کيده کورته ورسيدم.

ميرمني مې په وره کې ولاړه وه فکر يې کاوه چې کونډه شوې ده زما په ليدو خوشاله شوه او په شکر کښلو شوه او زما ژوندي راتگ ته يې خيراتونه او حلوایي ايښي وې.

له هغه وروسته چې ډوډۍ مو وخوړله نو په پوره غرور مې بځ کړل:

راواخله هغه ميوه چې ويې خورو!

د ميوې له ټکي سره مې درې واړه ماشومان په بستره کې جگ کښاستل او کورس يې نارې کړ:

کومه ده ميوه!

تا به ويل نه چې پيشلمی دی که څه!

د ميوې په ليدو لږ وارختا شوم ځکه الوبالو چنجن وه او هلته نه ښکاريده نو ژر مي بهانه جوړه کړه :

چنجن الوبالو ويتامين لري!

کسر شان

شمشتوخپله دنده د کسر شان په خاطر پریښووله هغه لومړی د سینما گانو د ټکیتونو د تور بازار تکره غړی وو هغه هدو په دې دنده کې بهرنی ژبه هم زده کړې وه او وروسته یې د ښو فلمونو د کموالی په خاطر دا پخه دنده پریښووله او نوې دنده یې غوره کړه.

هغه چې لاس او پښه یې پلستر وه او د ابن سینا د روغتون په عاجلي کوټه کې بستر وو خپله کیسه داسي کوي:

هره ورځ به له خيرو کالو او لوڅو پښو او شلیدلي گريوان سره له يوې ټوټې وچې ډوډۍ د نوي ښار د لوکسو او پيسه والا خلکو د کورو مخي ته د خځلو(کثافتو) بيرل تر څنگه کيناستم د کور د څښتن په ليدو به مې په پټه له جيبه وچه ډوډۍ راويستله نو هغه به مې په مزه مزه خوړله او د خځلو د بيرل په لټولو به بوخت شوم خو زما داکار په ليدو به کور والا شتمن زړه را باندي وسو، جيب ته به يې لاس کړ ښې ډيري پيسې به يې را کړې. تر ډيره مې دا کار وکړ په دې کار کې ډير بريالی وم او ژوند مې ښه چليده.

د ډالرو د بيې په لوړيدو سره ماته هم نوي چورتونه را پيدا شول او له ځان سره مې وپيټيله.

چې بايد زه هم د ډالرو کار وبار وکړم نو د وزير اکبر خان مينې ته چې هلته ټول بهرنيان ژوند کوي ورغلم هلته د يو ښه لوکس بهرني کور مخي ته کيناستم د کور والا د دروازې په پرانيستلو سره يو وروستی ماډل موټر راووت، ما هم د چپه شوی بيرل په لټولو پيل وکړ. موټر راووت ما ته نژدې شو له سترگو له کونجو مې وکتل، په موټر کې يوه پي مخي بهرنی پيغله ناسته وه، غاړه دې مې بنده نه شې وايي: په بهرنيانو کې پيغله نه شته نو يوه انجلۍ ناسته وه ما ته يې اشاره وکړه:

چې موټر کې ورسره سپور شم ما دپخوا هاخوا وکتل چې ډاډه شم هدف يې زه يم په خوشالۍ په موټر کې سپور شوم او په خوړو چورتونو کې لاهو شوم:

ښايي کوم لوکس رستوران ته مې بيايي؟ يا به يې خوښ شوي يم؟ وايي په بهر کې داسي ځوانان نه پيدا کيږي يا به مې کوم بل هيواد ته استوي؟ نقدي پيسې به نه لري له چا نه به يې اخلي؟ په همدې چورتونوکې وم چې موټر بيرک ونيوه او پي مخي ما ته په اشاره په مکروريانو کې د کثافتو لوی سيمنتي صندوق راوشووه چې په چټلويو پټ وو او د دس ❖ مس- چس په ويلو يې ما ته وويل:

دلته ډيري خځلي شته انشاءالله چاره دي په دې کيږي او که دي چاره ونه شوه زه مازيگر بيرته دديخوا نه تيريږم بيا دي د کابل درياب ته بيايم....

ما له خوشالۍ نه په هندي اکت سره ځان په هغه خځلو وغورځاوه او هلته پرتو ښيښو زه ټپي کړم.

او د باي باي په ويلو ولاړه.

مدرنيزشن

زما يو ملگري نه پوهيږم څرنگه يې د بخت ستوري و ځلېدی په مکرويان کې يې کور واخيست. د دې لپاره چې ځان له سيالانو سره برابر کړي ټول زاړه او د مکرويانو تر سليقې بهر شيان يې خرڅ کړل (ځکه دوی له د اپارتمانو له شا برنېدې ته ځير شوي نه و چې ځيني ترې د زړو کالو د زيرمتون کار اخلي) او پر ځای يې لوکس او برقي سامانونه رانيول چې تر نورو گاونډيانو څخه کم نشي ، ميرمني يې په خپل وار لستوني بد واهل او د مدرنو اصطلاحاتو کورس يې خپل ماشوم ته پرانېست چې په خبرو اولغاتوکې تر نورو ماشومانو چارک-نيم چارک زياد وي .

زه چې له نوي کوره خبر شوم د کور د تبريکي لپاره ورغلم د کوچني اجمل او د مور په خبرو او لباس کې ډير توپير راغلي وو کالي يې لکه وېښتان لنډ شوي وه او د خبرو مساله يې ډيره شوي وه، دا دومره بدلون په دې لنډه موده کې ډير عجب راته ښکاره شو . خو د مکروريانو له اعجاز نه هم بايد سترگې پټي نه کړو له اپارتمان سره داسي بدلونونه بايد وي کنه نو عادي کور او مکرورينونو توپير په څه کې دی!

کوچني اجمل به د هرې کولچې او چاکليټ په اخيستلو سره د وېښه (!؟) او مننه ټکي کارول.

له دغو خبرو سره زه په چورت کې شوم او رنگ مې سور واوښت ورو ورو ځير شوم چې ماشوم ما ته ځيني نصيحتونه هم پيل کړل:

کريمه (پخوا يې کاکا جان راته ويل)! خواره مه خوره چې ستوني دي په دردوي!

ما چې خوږو ته لاس نه وو وروړی دا خبرې مې اوريدې او خپله يې همداسي خوړله او د مننه ، مور يم ټکي يې هم بيځايه کارول زه پوه شوم چې (دا تصنيعي او تشريفاتي) ټپل شوي ويیونه(کلمات) دي چې اجمل خوار ته په زوره ښوول شوي دي ، مور يې د ماشوم په دې اکر(وضع) خوشاله ښکاریده چې ښه نوي ويیونه کاروي خو په ترڅ کې يې د ماشوم له بد سولۍ څخه به غوسه کېده نو ماشوم ته يې ويل:

-اجمل صيب! کريم مه په تلکوپ(!) کوه

-زما خندا د دغو ننداريزو او غلطو کلماتو په اوريدو دوه گرايه(دوه چنده) شوه نژدې وو چې د خندا له زوره پوخ ووهم خو ځان مي ټينگ کړ مور په همدې خبرو کې وو چې زما دوست هم راښکاره شو

-کوچنی اجمل د پلار په ليدو په چکچکو شو مور ته يې مخ ورواړاوه او ويي ويل:

-مامي هغه دی پاپي مې راغی!

- ما په اريانتيا شاو خوا وکتل او چې پر خپل دوست مې سترگې ولگيدې له خدا مې پوخ وهل او روغېر ته يې پاڅيدم. په دې وخت کې داجمل مورزما دوست ته وويل:

- د اجمل پاپي! ښه شو چې راغلي کریم توبره کي (!) ته راغلی دی.

د خدا مې تشي وخوریده زما د دوست خدا هم چې رنگ يې لږ څه سور اوښتي و له ما سره غبرگه شوه. د اجمل د مور خدا په واريږ (وقفه يې) ډول زموږ خدا پسي اخیسته (تعقيبول) او زموږ د ټولو خدا په کوټه کې انگازې جوړي کړي وې

خو زه بيچاره!

له دم نه پوښتنه وشوه ستا او ډاکټر تر منځ توپير په څه کې دی؟

هغه وويل:

دواړه سپينې چينې اغوندو، د دوکان د خلاصيدو اجازه لرو، دواړه له جارحه وسلو نه کار اخیستلای شو، دواړه تر سلو نه زيات فيس اخلو....

خو زه بيچاره!

خو ته بيچاره!!!

هو خو زه بيچاره د مشتري د وژلو حق نه لرم او هغه يې لري (په اسکيرلي ږغ)

رايگيري

مدیر عارف په منډه منډه د غونډې کوټې ته ځان ورسواوه، هغه سوچ کاوه چې پرې ناوخته شوی به وي نو د دروازي له چولې نه يې دننه وکتل د رييس لاس يې د کوم شي په رای اخیستنه کې پورته وليد نو د ده لاس هم هلته په دهليز کې اتومات پورته شو او تر ټک ټک وروسته د غونډې کوټې ته ننوت او د نورو غړو په منځ کې چې د هغو هم ښي لاسونه جگ وو، کيناست د ده نه وروسته مدیر صمد، مدیر اکرم، مدیر جعفر، پري گله چې د هغو ښي لاسونه هم پورته وو يود بل پسې کوټې ته رانوتل.

رييس د دې اکر (وضعي) په ليدو لږ سور واوښت موسکی شو او ويي ويل:

وبښی! زما په تخر کې دانه راختلې او نه شم کولای لاس ټیټ کړم خیر په هر ډول لکه چې د غونډې ډیر غړي پوره دي نو غونډه رسماً پیلوم.

پروپاګند

پستکي خمت ته ورو په غور کې وویل:

ته خبر یې؟

خمت په هېښتیا او وارختایې وپوښتل:

نه وروږه څه خبره ده؟

بې و زلي او لوږه ډیره شوې ده ان هغه لنډک نه دی

-هو!

د هغه خوارکي مخ له ډیرو شوتلو د خوړولو نه پرسیدلې دي!

خمت بیا په هېښتیا سره وپوښتل:

شوتلو یې څرنگه مخ پرسولې دی؟

پستکي په حق جانبه بڼه وویل:

ولي نه دي اوریدلي چې د غوا نس د ډیري شوتلو په خوړلو پرسیري

ښکلا دي وي همداسي

بیزو سوی ته چې ورسره ګاونډی وه د خپل ورک شوي زوی کیسه کوله سترګې یې د اوبښکو ډکې شوې او په داسي حال کې چې یې پوزه یې راکښله و ویل:

هغه زما ډیر ښایسته ماشوم و د هغه د پوزې او شونډو ښایسته خو لاڅه کوی ډیر ښه پیکي یې هم د رلود هغه کټ مټ زما د مشر زوی په شان ښکلی...

سوی ته د بیزو د مشر زوی د څیرې را په یادیدو سره داسي په کرس کرس خندا ورغله چې په وچو پانو او وښو کې یې څو لوټکي وخوړلې

چاغ چاغ

د ښاروالي په انگرې کې يوه ډله مظاهره چيان را ټول شوي وه او همدا يو شعار يې را غبرگاو:

چاغ، چاغ

بيا به يوه ږغ کړل: چاغ

نورو به په يو ږغ غبرگول:

چاغ چاغ، چاغ چاغ

د انتصابي کميسون رييس چې ډير ډار شوی وو سل زړونه يو کړل او له مظاهره چيانو څخه يې وپوښتل:

- ولي چاغ؟

يو تن مظاهره چی چې اوقی (پوخ پتير) ښکاریده په سا نيولي گردود (لهجه) ځواب ورکړ:

هر ډنگر چې چاغیږي بيا يې بل ډنگر پر ځای ټاکل کیږي!

پوخ پتير بيا مخ مظاهري چيانو ته واړوه او په حق جانبه بڼه يې هغوي ته وکتل اوويې ويل:

نو موږ چاغ غواړو

ټولو په يوه اواز ورسره غبرگه کړه:

چاغ چاغ، چاغ چاغ

چاغ چاغ، چاغ

مدرنه سيالی

د مکروریانو په اپارتمانو کې د دوو ښځو تر منځ په کوم کوچني شي لفظي شخړه پیل شوه . لا څو شیبې نه وې تیري شوي چې گڼ شمیر لیدونکي دې بې ټکيته نندارې ته راغونډ شول.

ته څه شي یې!

څه لرې ؟

په څه نازیرې ؟؟

خبرې کرا رکرار تودېدې، لومړۍ ښځې له لږ سوچ نه وروسته پر پورني ملا لکه پهلوان ټنگه وتړله او په منډه خپل اپارتمان خواته ولاړه او د هغې خوا یې په داسي حال کې چې یو برقي داش یې پر اوږه راخیستي وو او خندنې وه بهر راووتله او خپلي حریفې ښځې ته یې په طعنه وویل:

او خوارکۍ ! راشه زما د دې برقي داش سره خبرې وکه!

دویمه ښځه د داش په لیدولو لکه چې برق نیولې وی هغه هم په بېرې خپل اپارتمان ته ننوتله او له څلورم پوړ نه یې پر اوږه خپل سل کیلویې برقي داش بهر راویسته او ورسره یې وویل:

او بیچاره ته څه له ماسره خبرې کوي! زما د دي نوي برقي داش سره خبرې وکره!

د نندارچیانو پرله پسې چکچکو لومړۍ ښځه وهڅوله چې په منډه ولاړه شي او ځان وښي ، هغې هم په پنځو ثانویو کې یوه دولس گزه غالی چې دوو پهلوانانو له ځایه نشوای ښورولای له پېنځم پوړ نه پر اوږه راویستله او په میدان کې یې وچرخوله او مخ یې خپلي حریفې خوا ته کړ او ویې ویل:

ته کم بخته لومړۍ زما د دې دولس گزه غالی سره خبرې وکره!

دویمې ښځې خپل لستونې بد واهه او لکه فنر ولاړه هغې هم هم هغسي یو دولس گزه غالی پر اوږه راویستله او ویې ویل:

ته خواره هم لومړۍ زما ددې (ماور) غالی سره خبرې وکره! زما سره څه خبرې کوي!

لومړۍ ښځې ۲۶ انچه رنگه تلویزیون د الماری سره چې څلور تنو هغه نشوای انتقالولای لکه بڼکه بهر راویست او حریفې ته یې په کنایه وویل:

او بیچاره لومړۍ زما د دې رنگه ۲۶ انچه تلویزیون سره خبرې وکره! زما سره څه خبرې کوي!

دويمې ښځې هم همداسي يو تلویزيون او يو راډيو کسپټ سره بهر راووتله او ويې ويل:

ته لومړي زما د دې شل انچه رنگه تلویزيون او دوکسپټه نېشنل پانو سونیک تپ سره خبري وکړه!

شخړه دومره توده شوه چې سړک بند شو د سينگار الماری تخت، گانې، لوبښي، بستري، چرگان... ورو ورو د دويمې ښځې په تندي خولې راماتي شوې ځکه د لومړۍ ښځې سامانونه او د نندارکونکو چکچکو لږ زياتی کوی، خصوصاً د سرو زرو يو کیلوپې امیل يې روحيات بلکل خراب کړل او په نیمه ضعف حالت يې پر يوې بستري تکیه وکړه.

لومړي ښځې چې میدان يې وړی گانه لکه يو ملي اتل د يو ميز له پاسه ودریده او د کالیو او گانو په ښوولو لکه کلنگ چې ښکاره کوي پیل وکړ او د هر توکي په ښکاره کیدو سره به يې زیاته کړه:

زما سره څه خبرې کوې د دې!...

د ننداره چيانو چکچکو میدان ښه تود کړی وو د دې نه وروسته يې د مېړه د بانکونو او نوي رانیول شوو جايدادونواو د دوستانو دموقفونو په لست په ویلو پیل وکړ:

په پغمان کې سل جریبه باغ!

چکچکي

زما سره څه خبرې کوې راشه زما د مېړه سره چې رییس دی خبرې وکړه!

دويمه ښځه چې ضعف وه د رییس په اوریدوسره يې جتکه وخوړله له ځایه را پورته شوه او ويې پوښتل:

-څومره وخت کیږي چې رییس دی؟

-يو کال کیږي.

دويمې ښځې چې لاس يې پر ملا نیولی و و کټ کټ وخندل او او ویویل:

هوو بیچاره! رغونه يې پیل کړه ټول چوپ شوه چې څه خبره ده.

هنې ويل:

هو بیچاره! زما مېړه یوه اوونۍ کیږي چې رییس شوی دی.

سامانونو ته يې اشاره وکړه او زیاته يې کړه:

دا يې د يوې اوونۍ کمایې ده يو کال وروسته راشه بیا سیالی را سره وکړه ولي لي.

لومړۍ ښځې د ولي لي په اوریدو ضعف وکړ او گاونډیانو هغه خپل اپارتمان ته بوتله
 د میدان پر مخ دومره کالي او سامانو نه وو چې د دیرشو ځوانانو په درو ورځو کې هم نشوای دننه کولای (خدای
 دې مو د ښځو د سیالی نه وساتي) ،
 (دا دهغه ریيسانو میرمني وې چې رشوت یې نه خوړی.خدای مو له رشوت خوره ساته)

مجرد کوپون لرونکي

کله چې د رادیو څخه دا اعلان خپور شو چې مجرد کوپون لرونکو ته د (الف) احتیاطي پارچې په بدل کې د واده
 لگښت او که مجرد کوپون لرونکي ښځه او نارینه واده سره وکړی د (ب) احتیاطي پارچې په بدل کې د مکروریان د
 کور څښتنان کیږي. د اعلان په سبا د کوپون شعبي ته د درخواست لیکولو پندونه راوړسیدل چې په کې د چا میرمن
 لا درکه، د چا خو لا پلار هم مجرد وو. ماچې د دیرش کلو راهیسي د مکروریان د کور درلودو ارمان د رلود او ان
 ورته حزبي شوي وم او د واده لگښت، سینگارول، گل پوشه گاډۍ، ساز، هوټل، ویدویې کمرې د نرخونو په اوریدو
 مې قره قلی خولۍ پر سر څلور گوتې جگه شوه. نو ددې اعلان سره مې یوه اوږد درخواست لیک د کوپون شعبي ته
 وروړ خو هغو رسمي اسناد غوښتل ما هم لستو نې بد وهل او خپلي میرمني ته مې طلاق ورکړ، هغه هم د خپل لمسي
 کره ولاړه.

د طلاق اسناد مې د درخواست لیک سره سنجاق او د کوپون شعبي ته مې ور وړ او په سلو واسطو مې متاهل کوپون
 په مجرد کوپون الېش کړ، ددې پړاو وروسته یې د نوی نامزدي د خلص سوانح فورمه راکړه، فورمه مې واخېستله او
 درسمي کارمندي نامزدي په لټه کې شوم د خپلي شعبي نه مې پیل وکړ، هغوی ټولو کارمندانو د نورو سره وعدې
 کړې وې، په گاونډي نورو مدیریتونو ریاستونو، وزارتونو او کوڅو. لیلامي پلورونکو کې وگرځیدم داسي کارمنده
 مې ونه موندله، په یاد مې شوه چې زموږ د شعبي پیاده تاجبرو میره پینځوس کاله پخوا مړ شوي وو او مجرد وده
 نو هغې ته ورغلم او د واده وړاندیز مې ورته وکړ د بده مرغه هغې زموږ د ریيس سره وعده کړې وه نو اړ شوم بیرته
 خپلي میرمني ته مرکه واستوم چې لومړي چیرته پیاده -ماده مقرر شي او بیا واده راسره وکړي هغې چې له ما په
 څلویښت کاله واده او گډ ژوند کې ښه ورځ نه وه لیدلې نو مرکه یې رده کړه او مناسبه یې وگڼله د خپل لمسي سره
 واوسي نه زما په گډه وړي کارمند سره، ما د مکروریان د کور، په هوټل کې واده، ویدویې کمره، عکاسي ډیري
 کیسې ورته وکړې خو هغې داسي وعدې ډیري اوریدلي وې او اوس چې په رښتیا برابري شوي وې هغې نه منله
 ،قران او قسم هیڅ گټه ونه کړه نهیلی شوم اخیر مې یوه کرایي میرمن وموندله فورمه مې ډکه کړه د کوپون شعبي
 ته مې ور وړه، د کوپون مدیر د فورمې په لیدو په خدا شو او یي ویل:

دا ښځه زه پيژنم د سلو زياتو کارمندانو فورمې هغې ډکې کړې دي که زه وغواړم دا فورمه ردولای شم. ما ډيري ننواتي ورته وکړې او د اوږو د پارچو څخه ورته تير شوم بيا يې يو بل ډول فورمه را کړه چې هغه ډکه کړم. دا فورمه مې د ناوې دکاليدو د لگښت کميسيون ته وروږه، هغو د عکس په ليدو د وطني ټوکر بيه وليکل، ما ډير استدلال وکړ چې ناوې والا وطني ټوکر نه خوښوي. خو هغوي اصرار کاوه چې وطني صنايع بايد تقويه شي، د غوږو د پارچې په ورکولو مې په ومنل چې بهرنی صنايع هم بايد تقويه شي.

بيا د واده د موټرد لگښت کميسيون ته ولاړم هغوي د تيلو د سپما په پار د بگۍ (گاډۍ) لگښت راته وليکي خو د صابون د پارچو په ورکولو مې د پروړولگښت سپما او د ټکسي لگښت پر ومانه.

او د موسيقي (ساز) کميسيون ته د تلو نه مخکي چا وپوهولم چې ځان ديسکو کړم کنه نو يوازي د ډول (دوهل) لگښت ليکي زه چې په دې باريکو پوهيدم، نو د خپل لمسي پرانگي پتلون مې واغوست. ريشکي بوټونه مې په پښو، مونتاننا بيک مې پر غاړه، ژاولي په خوله، زنځير په لاس د ای يم ديسکو ډانسر په زمزمه کولو سره کميسيون ته ورغلم. هغوي زما د سپينې ږيرې او کنډولې خولې او ډسکو کاليو په حرمت کلاسيکه موسيقي د نويو ځوانانو په اواز کې راته وليکل، ډيري زاری مې ورته وکړې چې جازویم موسيقي چې کانه يې هم اوري او خوند ترې اخلي راته وليکي خو هغو چې رشوت نه خوړی او ويي نه منله.

د سينگارڅې د کميسيون راته وليکل زيبايې در ساده گي است خو د بورې د پارچو په بدل کې يې وليکل زيبايې در ارايش غليظ است..

چې فورمه مې ډکيده يوازي د (الف) او (ب) احتياطي پارچې پاتي وې. ان کتابچه يې هم کوم کميسيون رانه واخېستله، دا دوي پارچې مې د فورمې سره سنجاق کړې او اړوندي شعبې ته په ډيره بېره ور وړه او هلته يې يوه نمره را کړه او چې راوتلم نوراته يې وويل:

دوه سو کالووروسته بيايو خبر ونيسه!

ددې ټکي په اوريدو سره مې پښه د دوتر په ميز کې بنده شول او هغه وو چې له خوبه راکښيناستم د ځان سره مې وويل: دا ناممکنه ده چې دومره ژر دي د کور څښتن شم.

کابل ۱۹۹۰

د غوښو ضررونه

په دوتر کې ناست وم هوا توده وه برېښنا (برق) نه وه چې پکه چالانه کړم، نو مې يوه نوې ورځپاڼه چې ښه پکه پرې وهل کيدله راواخيستله او په پکه وهلو مې پيل وکړ. د يو مطلب سريزه (د غوښو ضررونه) په ليدو مې د لومړۍ ځل لپاره د مطلب پوره لوستلو ته زړه خوشاله کيده او ورو ورو د زړه ضربان مې ډيريدنه نو د ځان سره مې وويل:

زرينه! لکه چې د غوښو د رانيولو څخه بېغمه شوې! او د ځان سره مې حساب پيل کړ: که د مېلمنو او کور لپاره غوښې رانه نيسم نو په تنخواه مې هر ورومرو گذاره کيږي په ډيره خوشالي مې پياده ته ږغ کړل:

جانو کاکا نورو ټولو کارمندانو ته ږغ کړه.

ټول مامورين آن د جنسي، خدماتو، او معاش کارمندان په چټکي يو د بل پسې دوتر ته راغلل د هغو په گمان چې د سيلو ډوډۍ مې ورته راوړي ده زما پر ميز راټول شول او ما د د غوښو ضررونه تر عنوان لاندي مطلب په لوستلو پيل وکړ:

(غوښه اصلاً د انسان خواړه نه بلکې د ځناورانو خوراک دی او په نابېره توگه د بنيادمانو په خوړو کې ننوتې ده، د هغو څيړنې له کبله چې د امريکا په ايالاتو کې تر سره شوي د غوښو خوړل د بېوډي د زهري کيدو د ځيگر د خرابيدو سبب گرځي، معده کمزوره وي... لنډه دا چې د انسان عمر نيموي...)...

د کارمندانو څخه هر يوه د دې مطلب په هکله په نظر ويلو پيل وکړ:

مامور افضل د جنسي مامور ويل:

-ولا رښتيا! زموږ په کلي کې بابا خيرو يو سلو لس کاله ژوند وکړ، ځکه چې په ژوند کې يې په غوښه باندي څکه هم نه وه کړې.

مامور عباس د ارشيف مامور داسي زياته کړه:

دا ښه ده چې تنخواه مو ډيره نه ده که نه نو اوس به په څه ناروغيو اخته نه وای.

بي بي نازو د دوتر ټاڼپستې چې ډيره هيچاني شوې وه په ماته ژبه وويل:

زموږ د ښې خوا گاونډی چې تجار وو د ډيرو غوښو د خوړلو په وجه د بېوډي د ناروغي څخه يوه اوونۍ مخکي مړ

....

د املاکو مدير رجب گل په ډيره مينه د بي بي نازو خبري پرې کړې او وېې ويل:

دا کومه گڼه ده؟ باید ټول د هغې یوه یوه گڼه د میلمنو او د کوشنیانو د مور د قناعت په خاطر د ځان سره ولرو. ټولو مامورینو د سر په ښورولو او هو ویلو دا وړاندیز تایید کړ، دسټي مو پیسې ټولي کړې او د مامور شیرین ته مو دنده ورکړه چې ژر تر ژره شل گڼې د همدې ورځپانې راوړي

موږ ترغرمې په همدې موضوع تبصرې وې. دولس بجې په یوه بهانه د دوټر نه راووتم څو دا مهم او ارزښناکه سند ژر د الله مبارک مورته وربکاره کړم. و سپرلی گادۍ (سرویس) ته وختم، څنگ ته مې یو چاغ سپرې چې یوه یوه نیمه کیلو غوښه یې په همدې گڼه کې نغښتې وه ناست وو، زړه مې را ته ویل چې دا مطب په لوړ اواز په سرویس کې ولولم او ټول سرویس د غوښو په ضرر وپوهوم، ولي جرات مې ونشو کړای، نوهغه و چې مخ مې د څنگ ناست چاغ سپرې ته واړوی او په فیلوسوفانه لهجه په داسې حال کې چې ورځپاڼه مې وربکاره کوله ویل:

دا مطلب مو لوستی دی؟ دلته یې لیکلي دي چې غوښه اصلاً د ځناوروخوراک دی..

د څنگ سپرې یو وار راته سور او شین شو او په لوړ اواز یې په داسې حال کې چې په بریتو یې لاس تیراوه را باندي چيغه کړه:

غوښه د زمريانو خوراک دی نه د گیدرانو! ته دي قواره گوره، مخ یې نورو سپرلیو ته ورواړاوه او ویې ویل: چې وس یې په غوښو اخېستلو نه رسیږي بیا یې خبري گوره

د ځناورانو خوراک! په داسې حال کې چې مخ یې بیا ما ته راواړاوه:

ځناور خو ته یې چې غوښې نه شواي رانیولای زه چې ډیر توهین شوی وم بېله دې چې سوچ وکړم شخړه مې ورسره پیل کړه:

غوښه د زمريانو خوراک دی!

-نه دی!

-دی!

-نه دی

-دی

د سرویس سپرلیو د هغه پلوي کوله. سرویس لا یو تمځی نه وتلی چې چاغ سپرې له ځایه پورته او په غوسه یې وویل: دا لومړی ځل دی چې وه سرویس ته پورته کیږم نه پوهیدم چې دلته داسې احمقانو سره مخامخ کیږم له سرویس نه کوز شو او یو ټکسي ته وخوت.

زړه مې له ډیرې غوسې پرسیدلی وو چې ولي نورو سپرلیو د چاغ سپرې پلوي کوله نو د همدې مطلب د پوهیدلو په پار مې د شا څوکۍ یو ځوان ته ورځپاڼه وربکاره کړه ، هغه هم زما خبرې تایید کړې ما په غوسې ځینې وپوښتل:

نو ولي مو د هغه چاغ سپرې خبرې تایید ولې؟

هغه راته وویل: د هغه خبره درسته وه ځکه غوښه د زمريانو خوراک ده زه په خپله تیروتنې پوه شوم ځکه چې زمري خو انسان نه بلکې ځناور دی، د کړکۍ نه مې بهر وکتل چې گوندي چاغ سپرې وویښم او ورته ووايم: بلې بلې غوښه د زمري خوراک دی خو زمري انسان نه دی . خو هغه نه وو.

کور ته د رسیدو سره سم مې د الله مبارک د مور نه وپوښتل:

څه دی پاڅه کړي دي؟

ښځې مې په ډیره خوشالۍ راته وویل:

دا چې زموږ د گاونډي د میرمنې لیور په ښاروالي کې پیاده دی نن یې پر مور باندي د زړه سوی په خاطر د ښاروالي په بیه غوښه راوړې او ما دهغې نه ښه ښوروا پخه کړې ده، ما په داسې حال کې چې ورځپاڼه مې و ربکاره کوله ورته وویل:

غوښه مضره ده د خدای دپاره غوښه مه خورئ غوښه بدوډي زهري کوي غوښه....

د غوښې داسې بد ویل مې و رته پیل کړه تا به ویل چې د پلار پلار دښمني مې ورسره ده، نه پوهیږم چې ولي زموږ خبرې دومره کښته پورته شوې چې میرمن مې په غوسه راته وویل:

موږ یې خورو که ته یې نه خورئ تا ته به بل کوم شی تیار کړم . او هغه وچې له چایو سره یې وچه ډوډۍ راته کښنوده او دوی په مزه مزه ښوروا نوش جان کړه.

په زړه مې یوخدای خبروو . طاقت مې ونه شو کړای او په لوړ اواز مې وویل:

غوښه د ځناورانو خوراک دی بدوډۍ..معدده....ځیگر...

میرمنې مې په غوسه راته وویل

-نور خلک یې ولي خورئ؟

-تاسو نادانان یاست د امریکې پوهانو څیړنه کړې ده....

خو میرمنې مې ورځپاڼه لیرې گذار کړه او په غوسه د پلار کره ولاړه.

سبا کله چې د خسر کره ورغلم ، خواښې مې خپله لور پوه کړې وه هېڅ يې راته ونه ويل . چې ډوډۍ راغله نو خواښې مې د قورمې قاب زما له مخي نه چې بوی يې زما پزه تخنوله ليري کړ او پر ځای يې د پوډري هگيو ځاگينه راته کيښودله . اوس چې هر چيري که واده وی يا ميلمستيا نو ما ته د غوښې پر ځاي سور کړي پتاپې چې چپس يې بولي يا دال او يا پوډري هگۍ مخي ته ږدي او ورسره دا خبره هم کوي چې ما ته ډير زور راکوي د زرین جان! غوښه نه خوري حساسيت ورسره لري .

مشابه نومونه

زموږ د تاريخ ښوونکی يوه ځانگړتيا دا ده چې نومونه به يې د يو بل سره غلطول هر وخت چې ټولگي ته راغي نو نسيم ته به يې عبدالله ، عبدالله ته خليل ، خليل ته قمبر وايه

يوه ورځ چې ټولگي ته راغلي نو غلام ته يې وويل : نورالله ته د پرون لوست تکرار کړه .

او خپله په قدم وهلو شو ټول چوپ وو ښوونکی په غوسه شو او بيا يې تکرار کړل :

نورالله دي لوست تکرار کړی بيا راغی غلام ته يې گوته ونيوله

نورالله ولي ځواب نه راکوې !

-صیب زه غلام يم! ښوونکي لږ جتکه وخوړله او ويې ويل :

مقصد مي غلام وو!

موږ نه پوهيدو چې احمد شاه بابا ، بابر ووکه تيمور شاه و که وزير اکبر خان....

دومره پوهيدو چې پانې پت فتح شوی ولي دا چې چا فتح کړی غلام سخي ، نورالله که قسيم نه پوهيدو ددې جنجال د ختميدو په خاطر ښوونکي موږ ته کورنی کار راکړ چې هر يو دي خپل نوم پر يو توکر وگنډي . موږ ټولو دا کار وکړ ، خوبيا هم چا نوم په ټټر نه ټومبی هغه به له پوښتنې څخه خلاص وو غبی شاگردانو به د جامو د پر يولولو په پلمه نوم پر ټټر نه ټومبی .

موږ په تاريخ کې په نيتو پوهيدو خو د پاچاهانو په نومونو نه پوهيدو ،

پوهيدو چې يو پاچا ۲۴ زامن درلوده اوپايتخت يې کابل ته وليږدوی خو نه پوهيدو دا احمدشاه وو تيمور شاه که زمانشاه و...

نور نو مور په يو بل نومونه کينډول چې ښوونکی ته اسان شی .: تپين، ژر، لېونی، کچل، پک،
يوه ورځ زموږ ټولگي ته دوه نوي شاگردان را وپيژندل شول چې په حقيقت کې په دغه گڼو نومونو کې دوه نور هم
زيات شول چې ټولگي ته راغلل نو د تاريخ ښوونکي ترې وپوښتل
هلک ستا نوم څه دي:

جبار

بيا يې د دويم شاگرد نه وپوښتل هلکه ستا نوم؟

مور نارې کړل:

بيزوگی

ښوونکی په غوسه شو او ويي ويل:

بلا مو ووايه په دې مشابهه نومو څه خپلوان خو نه ياست.

ځانگړې مصاحبه

خبر يال (خبرلوڅ) د يوې ډلې سندر غاړو سره د مرکې په ترڅ کې يې لومړي د بلبل څخه وپوښتل:

ستاو په زمزمه کې څه راز پروت دی چې شتمن او خوار ټول ستا ليوال دي؟

بلبل په ډير پراخ تندي ځواب ورکړ،

زړه لري ټول که خان وي که خوار

بيا خبريال د کينري نه پوښتل:

ستا د يوازي توب د زمزمې مطلع څه ده؟

واړه عاشقان دي څوک چې وړي په نس په دې جهان دي

نو همدا علت دی چې د دې زمانې عاشقان ستا د بڼ سره مينه لري

خبريال بيا مخ زړکې ته کړ او ځيني يې وپوښتل:

تاسو چې کله په لرگینه قفس او کله د جنگ په میدان کې یاست د سندورو مطلع مو څه ده؟

زرکي لکه چې زړه یې د چا نه کوټل شوی وي په یوه سا وویل: ازادي ازادي ازادي

خبريال د کرک نه وپوښتل:

ستا په ږغ کې څه مطلب نغښتی دی؟

کرک یو سوړ اسویلی وکینښ او وپیل:

میاو، میاو، میاو(پیشو) زه کرک دلته یم ځکه د ډیر لاس مروړلو څخه د پیشو خوړل شرافتمندانه گڼم.

خبريال بیا د چونگښې څخه وپوښتل:

ستاد زمزمې مطلع څه ده؟

هغې وپیل: قناعت قناعت

خو د هیچا نه خوښیږم له همدې کبله نژدې دی چې له اتحادې نه مې وباسي.

خبريال له خره نه چې تراوسه یې په سندرو کې ډیري ویاړنې تر لاسه کړې، څو دیپلومونه او جایزې یې اخیستي او په څو ملي او بین المللي فیستوالو کې یې هم برخه اخیستي ده وپوښتل:

محترمه ستاسو اواز چې موږ روز او د جاز موسیقي د ټون سره برابر دی آیا پوښتلای شم چې د اهنګ مطلع مو څه ده؟

خره خپله غاړه تازه کړه او په لوړ ټوخي لرونکي ږغ یې وویل:

زه چې هر وخت واورم چې کوم کانگور، جایزه یا بورس دی نو په بېرته اتحادې ته ځان رسوم خوله اسمان ته نیسم او په هر څه توان چې لرم نارې واهم:

ای واسطې را رسیږه، رارسیږه

د واسطې له رارسیدو نه مخکي چې یې نه لرم زما د لوړ اواز په احترام چې څوک فکر ونه کړي چا وهلی یم هغه ما ته راکوي

د ریس غروب

د اداري مجلس د پیل څخه مخکې عمومي او واړه مدیران په لوی دهلیز کې داسي سره را ټول شوي وو لکه مچان چې په خوږه گوږه را تاووي په خبرو لگیاوو

د خدماتو مدیر جلندر خان لاس پر دیوال تیر کړ او وپې ویل:

پوره وهنه شوي ده گوری لاس سپیره کوي

د ساتنې او څارنې مدیر صدیق خان پرته له دې چې خبره جوړه کړي په ناجوړه کلماتو د خدماتو مدیر جلندر خان ته په پسخند وویل:

کانتین، دومره لوی کانتین څوک په دوه سوه په کرایه ورکوي د یوې کڅوړې شریک بیه ده.

د هریوه له خیرې مالومیده چې غوښتل یې د خپلې پاکي د اثبات لپاره اسناد ولري نو یو بل ته یې په شکمنو سترگو کتل.

دا شوي هغه شوي خبري کرار کرار تودې شوې د یو بل خطاب سرحد ته ورسیدې او ټول په کې را گیر شول.

په دې وخت کې جناب رییس صیب تشریف راوړ او ټول مدیران لکه د شاتو مچي ورپسې د رییس دوتر ته ننوتل او رییس په خپل ځانگړ میز تر شا کیناست او غونډه پیل شوه:

لومړۍ اجندا د موسسي د شاو خوا ځمکې د اجارې په هکله وه چې د ساتنې او څارنې مدیر پوري یې اړه لرله د ارشیف او خدماتو مدیرانو گډ سنگر نیولی وو غوښتل یې هغه برملا کړي نو د ارشیف مدیر د شف شف نه تیر شو او په پسخند سره یې وویل:

د مدیر صیب خولۍ بیا په غوږو کې شوه تاسو یې دا په سپینه ږيري ډسکو جامپر چې په لیکل شوی دی (ای لف یو) وگوري، پوهیږي! د چا نه یې اخیستي دي؟ وگوری وگوری!

ټول مدیران د ساتنې او څارنې په مدیر داسي په غوسه وو ته به ویل د دوی برخه یې خوړلې ده نو د ارشیف د مدیر په خبرو یې زړونه تش شول او ټول مجلس په خندا شو.

د ساتنې او څارنې د مدیر ژبه په خوله کې وچه شوه. د املاکو مدیر جمرود چې د ساتنې او څارنې د مدیرحریف وو داسي وویل:

محترم صدیق خان! ووايه، هغه تلویزیون دي به یاد دی؟

د موسیسي د معاون نوراجان لخوا د میز د سر زنگ ته گوته ور وړه او ورسره یې وویل :

-مستند، مستند

د محاسبې مدير هم د دې لپاره چې ځان پاک وښيي د ساتنې او څارنې مدير ته وويل:

هغه سليپر بوت دي څه كړی وايي دیرش زره يې بيه وه!؟

د ساتنې او څارنې د مدير په تندي خولې لکه مرغلري ديخوا هاخوا لغړيدې حريفانو راگير كړی وو نه پوهيده كوم مستند شی د غونډې حاضرینو ته وړاندي كړي ديخوا هاخوا ټول حريفان يې تر نظر تير كړل خو د خدماتو د مدير چپليو يې سترگې وېرېښېدې، نو د واره يې د هغه په پښو و رټوپ كړل او په دواړو لاسو يې هغه د ميز سره ته را پورته كړې او په خدا خدا يې وويل:

وگورۍ دا يې مستند (ووايم چې له چا نه يې اخيستي دي) د خدماتو مدير په څوكۍ كې لويديلی وو او پښې يې پر ميز پورته وې ژير ژير يې د غونډې غړو ته كتل او د غونډې د غړو سره يې په وقفه يې توگه خندل.

د کارمندانو مدير هڅه كوله خپل كميس په كرتي كې پټ كړي د محاسبې مدير خپل ديپلومات د ميز لاندې ورو ورو په پښه تيله كاوه د سوانح مدير خپل كمر بند سست كړ چې پايڅې يې نوی كلوشې پټې كړې رييس هم ورو په خپل دسرو زرو گوتې ښی لاس كينښو خو د رادو ساعت ښوېښي يې سترگې و تخنولې نو ورو يې كين لاس تر ميز تر شا كړ د دريشي انگرېزي ټوكر يې هم ورته مشكوك ښكاره شو نو كرار كرار يې د ميز تر شا غروب پيل كړ تر ستوني تر ميز تر شا پټ شو چې قره قلی خولی ته يې پام شونو غروب يې تكميل شو. ا جندا لانه وه تمامه شوې چې رييس صيب د ميز له شا نه زنگ ته گوته وروړه او د ميز له شا نه يې رغ پورته شو:

بلا مو وواهه د خدا مړ كړم. غونډه ختمه شوه

پور اخيستل

ميرك چې په عمر كې يې اخيستل شوی پور بيرته نه وو وركړی په پلمو، بهانو به يې پور واخيست خو وركول يې په قسمونو، تاويزو، او ټوپكو هم نه تر سره كيدل اوس هغه ټولو پيژانده چې د چا پور نه وركوي. يو تن كليوال چې ښار ته نوی راغلی و و خپله چرگه يې ميرك ته په پور وركړه دواړه خوشاله ښكاریده ځكه ميرك كليوال نه پيژاندى او كليوال ميرك.

كليوال يوازي غوښتل د ميرك كور وويني او هغه يې هم وليد او يوه شپه يې ورسره ه تيره كړه او په سبا كلي ته ولاړ ميرك ډير خوشاله وو دوه ورځي وروسته كليوال د دوه نور كليوالو سره چې د كيمياوي سرې اخيستلو لپاره ښار ته راغلي وو وركړه ميلمانه شول او ضمناً يې د خپلې چرگې د روغتيا خبرې هم واخيست يوه اوونۍ وروسته بيا كليوال

سره د ميرمني او پنځه ماشومانو د تذکرې د اخېستلو لپاره ښاره ته راغلل او شپه يې د خپل بلدي اشنا کره ورسول او د خپلې چرگې د احوال نه يې هم خبر واخيست او ماشومانو يې هم هغه پرديسه له نژدې وليدله. درې و رځي وروسته کليوال خپل د گاونډي ناروغيه ميرمن اود ماشومانو سره د ميرک کره ميلمانه شول او هم يې د چرگې خبر واخېست او ديد او باز ديد يې ور سره وکړ. ميرک سهار د چايو پر ځای په پتنوس کې د چرگې بيه مخي ته ورته کيښوده کليوال پيسې جيب ته کړي او ولاړ. ميرک شکر وکړ چې له دې جنجاله خلاص شو په دويمه ورځ کليوال د سودا پسې ښار ته راغی نو د چرگې د احوال په خاطر د ميرک کورته هم ورغی، ميرک په مشکوک ډول ترې وپوښتل:

اخير پور خو مې درکړی بيا د څه له پاره راغلی يې ؟

کليوال په ډيره ساده گي وويل:

د چرگې پوښتنې ته راغلی يم. رښتيا!

څنگه ده، هگی اچوي، کړت کړت کوی کلي يې نه ياديري ؟ که ستا خوښه وي خو شپي به يې کلي ته بوخم او د يو سوړ اسويلي وروسته يې وويل:

اي زما پرديسې خوارې چرگې! چې زه دی خبر وانه خلم څوک به ستا خبر واخلي

ميرک پوه شو چې کليوال هيڅ کله دا پرديسه بې پوښتنې نه پرېردي نو هغه و چې مهاجر شو.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**